Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

MỖI SỐ 0 $ 07

ĐƯỐC NHÀ NAM

BÁO RA MỖI NGÀY

Năm thứ nhì — N° 369

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUẢN: 72, Lagrandière · Dây nói số 696

TÒA-SOẠN: 1 & 7, Rue de Reims · Dây nói số 556

Quản lý: NGUYỄN-VĂN-SAM

Lundi 20 Juillet 1931

LAIT CONDENSÉ NESTLÉ

JOB

NGUỒN LỢI BUÔNG TRÔI THẢ NỔI

Ngoài lúa gạo, cao-su, nước ta hãy còn thổ-sản khác đáng để ý

Bây giờ nhà nông ta chả: hẳn phải công nhận cho rằng một xứ chỉ chuyên về một nghề ruộng rẫy là có lúc bại lớn. Phải chi lúc nầy dân trong xứ có nhiều món huê lợi gì khác nữa, đặng bấu ra ngoài, thì kinh tế trong xứ đâu có đến đỗi bị nguy hiểm!

Đã biết nghề nông là một nghề rất bẹp nơi đất-đai xứ mình, song cũng còn nhiều nguồn-lợi khác có thể khoáng trương trên đất nầy mà sao người người đều bỏ lăng không để ý tới, chỉ đua nhau chăm về nông-nghiệp mà thôi? Tức như nguồn-lợi về cây trái là một cái nguồn lợi lớn lao trong xứ, nguồn lợi có thể làm giàu cho dân cho nước, chẳng kém lúa gạo mấy nào.

Xứ ta đâu phải nghèo về trái cây. Trái cây ở đây có nhiều thứ quí báu vô cùng, ngon ngọt một cách làm cho người Âu-Mỹ phải thích phải ưa. Chuối, xoài, măng-cụt, cam sành bá chẳng phải thứ trái của người phương Tây bảo nhớt? Nguồn lợi sẵn sàng trước mắt như vậy, thế mà đi từ đông đến tây, trải từ nam qua bắc, ta chắc gì kiếm cho ra một sở trồng cây trái có thể sanh sản hoá lợi đủ sức xuất cảng ra nước ngoài, và cũng không tìm ra một sở ương cây để tu, ấp giống tốt hay dùng cách « thấp nhánh » (greffe) mà làm cho giống càng ngày càng tốt thêm lên!

Cái khuyết-điểm ấy, là tại dân ta ỷ có lúa gạo ô-hô, nên không chịu để ý tới nghề trồng tỉa khác.

Chúng tôi lập lại rằng trái cây Đông-dương đặng người ngoại-quốc chú ý lắm. Xoài đến mùa bán những mấy đồng một chục mà người Pháp ở đây cũng mua cho đặng mới nghe.

Đừng nói đâu xa vời, ngay một mình nước Pháp đó cũng đủ tiêu thụ hết trái cây nước mình. Nước Pháp hiện giờ là một nước tiêu-thụ chuối nhiều lắm. Măng-cụt, xoài, cam sành, ở bên người ta cũng cho là quí. Đồ ấy lại chính là đồ thổ-sản nước Nam ta sao ta không lợi dụng ngay sự cần dùng ở ngoài mà mở rộng nghề trồng cây trái nơi trong? Ta có thể bán ra nhiều lại đắc giá vô cùng, đồng tiền trong xứ sẽ tăng lên thập bội.

Ngày nào mà dân ta biết lợi dụng nguồn lợi ấy thì chẳng những có ích về mặt kinh-tế lý tài như đã nói trên mà thôi; về mặt xã-hội, chúng ta sẽ còn giải quyết xong một vấn-đề khẩn-thiết nữa, là vấn-đề dân thất nghiệp. Dân lao động sẽ nhờ nơi trăm ngàn vườn cây trái mà có nghiệp sanh-nhai, khỏi cái khổ cảnh không chạy đâu ra lối bảy đồng để đóng thuế.

Một nguồn-lợi có thể làm giàu cho nước, có thể dung-nạp hàng muôn nhân-công không kiếm đâu ra việc làm, đâu phải là nguồn-lợi nên bỏ lăng.

Riêng phần xứ Nam-kỳ có tiếng là giàu có độ nhứt trong Đông-Dương mà nguồn-lợi chỉ quanh-quẩn ở non hai triệu rưỡi mẫu đất cấy lúa với 90.000 mẫu đất trồng cao su. Nguồn-lợi chỉ nghề ấy, bảo sao, lúa cao su mất giá, lúa gạo rẻ rề, xứ mình chẳng chịu ách khẩng khoảng nặng nề tột bực. Chỉ trông cậy vào lúa gạo và cao su, tới lúc như vậy, đâu có huê lợi gì khác bù qua sót lại để bán lấy tiền?

Dân ta cần phải kiếm tìm nguồn lợi, mà nguồn lợi ở ngay trước mắt, sao lại khinh thường.

Vấn-đề trồng cây bán trái ra ngoài, nếu có người lo xa mà cho việc chu đáo chỗ trái cây xuất-cảng khó khăn và hư hại nhiều, thì chúng tôi xin nói rằng đó không phải là đều trở ngại bao, lại cũng không có hư hao gì đến trái chở đi. Vẫn biết việc chuyên chở trái cây đi xa là khó hơn các việc chuyên chở hóa vật khác, vì trái cây là đồ hay hư hay rục, mà phải mình mông đôi mươi ngày, một tháng ngoài khơi, thì chỉ khỏi ra đồ đã bỏ, còn giá-trị gì. Nhưng không! tuy khó khăn lắm, song với khoa-học ngày nay, sự khó khăn ấy lại hóa ra dễ dàng.

Chúng ta sẽ nhờ tàu có máy làm ra hơi lạnh (*appareils frigorifiques*) chở chuyên trái cây thì khỏi lo đến nỗi rục hư giữa đường.

Thì mới rồi ở Rangoon bên Miến-điện (thuộc-địa Hồng-mao) người ta đã chở cả đống trái cây về tận Luân-đôn đó. Đường ngàn trùng thiên-lý mà nhờ tàu có máy làm ra hơi lạnh theo khoa-học, nên trái cây từ Miến-điện qua Anh-quốc còn tươi tốt như thường, còn mùi vị tự-nhiên. Có đều nên chú ý là Hoàng-tử Galles lại nhận riêng phần ngài một thùng măng-cụt, còn lại bao nhiêu thì đem ra bán ngay các hàng phố phồn-thạnh sang-trọng trong thành Luân-đôn.

Coi đó thì biết trái cây ở phương Đông chở qua Âu-châu, là nó quí giá bực nào? Lại lấy đấy làm gương, chi khỏi chúng ta nghĩ lại sự bỏ-hổng của ta mà bổ thêm. Nghề buôn bán trái cây ở Miến-điện đã đón bước đó há chẳng phải bài học cho chúng ta?

(Coi qua trương 5)

Trên đường về nước
Chim thắng Vô-địch An-độ

Bổn-báo đã từng đăng tin Chim Giao ta ở Marseille xuống tàu *Amboise* bữa 24 Juin để trở về nước.

Giao-Chim

Sáng nay, bổn báo tiếp được tin rằng tàu đã về tới Madras bữa qua. Chim ta lên bờ đánh tơ-nít với Balagobal là vô-địch phía Nam Ấu-độ. Chim ăn 6/3, 6/4

Trận nầy, Chim thắng Balagobal, trước mặt quan lãnh-sự Pháp, quan tư Aubugeau, các quan làm dưới tàu *Amboise* cùng là nhiều người Hồng-mao ở tại hải-cảng đó nữa; thật là vẻ vang cho Chim.

Còn bốn bữa nữa thì hai nhà vô-địch ta về tới Saigon.

Chuyện thị phi....

Đáng lý ông Ng.-Tấn-Văn thác-sanh bên Huê-kỳ kia

Thuở nay, có nhiều người mình tin rằng các ông lớn ở trên trần gian nầy, đều là con cháu chi của Thượng-đế sai xuống phàm, hay là ngồi sao gì lớn thác-sanh cả. Ông Ng. Tấn-Văn ta bây giờ, trước địa huyện, nay làm quản-lý nhà băng, lại có phố cho thuê, có ruộng cho mướn, nói tóm lại là một nhà nghiệp-chủ; cũng có người bợ đỡ, kêu ông là « quan lớn », vậy chắc ông cũng là vị thần gì trên trời sai xuống chớ không phải vừa đâu.

Cứ theo như nghĩa của thầy dạy rằng coi kiếp nầy ra sao là biết kiếp trước ra sao, thì Nam-Chức đoán chừng tước của ở trên trời, ông huyện Văn làm quan coi kho, rồi vì phải tương cho Thiên-binh, ông gửi gạo lương lẹo sao đó, nên chi Thượng-đế giận, đày ông xuống trần gian. Nhơn vì lúc ở trên trời, ông đã quen thạo rành rẽ về việc bạc tiền chất bóp, nên bổn-tâm Thượng-đế định cho xuống thác-sanh bên Huê-kỳ là nước tư-bổn kia, nhưng bọn Thiên-binh dẫn ông đi, cần cứu hồn về chuyện trước, thành ra chúng xô ông xuống nước Nam-việt cho rồi.

Sở dĩ Nam-Chức dám đoán việc trên trời lúc cho ông huyện Văn thác-sanh như thế, là vì thấy câu văn trong bức thơ trả lời cho các người mướn phố của ông mà bốn trước Nam-Chức đã nói; câu văn ấy thật là cái dạng Huê-kỳ đặc!

Ai cũng biết người Huê-kỳ là giàu có nhứt thiên-hạ, hồi chiến-tranh 1914-1918 mới rồi, nước nào ở Âu-châu cũng bị mắc nợ lão hết. Xong chiến tranh, nước Đức thua, phải chịu thường tiền lại cho liệt-cường là các nước thắng, nhưng Đức cứ cố-lì ra đó, chẳng trả sao nổi cả. Đức không trả, tự nhiên là liệt-cường không có tiền trả cho Huê-kỳ. Bấy giờ liệt-cường phải nán nỉ Huê-kỳ về khoản công nợ; lẽ Huê-kỳ bèn mở ra hội-nghị nợ, phái cuộc điều-tra kia, để đòi nợ nước Đức giảm cho liệt-cường. Những cái chương-trình kêu là Dawes, là Young, do đó mà sanh ra vậy.

Huê-kỳ đặng ra lo tính giảm như thế, phải là tử-tế các khá gì đâu. Chẳng qua đòi nợ Đức giảm cho liệt-cường, hễ Đức có trả nợ cho liệt-cường, thì liệt-cường mới có sẵn để trả nợ cho Huê-kỳ đó thôi. Anh tư-bổn ra làm việc nhơn-nghĩa, lỗ tính anh em, rút lại chỉ có lợi riêng là chuyện cốt yếu hơn hết.

Thử gẫm coi bức thơ quan huyện Văn chúng ta trả lời cho bọn ở phố, có khác gì cái cử-chỉ Huê-kỳ đâu?

Ở, thà là ngài cứ trả lời phăng cho người ta một câu rằng: « Phố tôi không mắc, tôi không sụt », như thế là đã, có thể chấm ở đó cái « boen phi-nan » để dứt câu được rồi. Của gì phải đính thêm cái câu khuyên người ta phải ăn cắp ở kiếm vào? Một là văn-pháp sai cả lý-luận (*logique*), là bởi tiền phố là khoản tiền nằm vào trong các khoản chi tiêu; tự mình đã không sụt tiền phố xuống cho người ta, lại bảo người ta bớt các khoản chi-tiêu và ăn cắp ở kiếm, thì tôi không hiểu người ta bớt cách nào, và cắp kiếm cách nào? Hai là bày tỏ ra lòng « giả nhơn-nghĩa », vì đã không giúp cho người ta bớt khoản chi-tiêu bằng cách giảm tiền phố thì thôi, lại còn khuyên người ta cắp kiếm, thế chẳng phải giả nhơn-nghĩa là gì?

Với vậy, cho nên Nam-chức dám nói rằng đáng lý ông Ng.-Tấn-Văn thác-sanh ở bên Huê-kỳ kia mới phải. NAM-CHỨC

THÀNH-PHỐ SAI-GON CÓ 118.956 DÂN

Trong đó có 75.985 người Việt-nam

Cuộc điều-tra dân số Saigon nay đã xong rồi, kết-quả như vầy:

1° *Dân Âu châu* 10.144

Số đó phân-tích ra thì người thường-dân (civil) có 7.716; lính có 1.715; và 713 người ngoại-quốc Âu-châu.

2° *Dân Việt nam* 75.985

Trong số đó có 2.147 người lính, và 73.838 người thường.

3° *Dân Trung-hoa* 31.630

4° *Dân Á-châu khác* 1.197

Tổng-cộng lại dân số Saigon hiện nay có 118.956, nghĩa là chưa được 12 muôn người. Tính ra lần điều-tra nầy, dân số thua sút lần điều-tra năm 1920, hết 23.000 người.

Mục nầy để bày tỏ lòng bất bình của những người ở phố nào mắc mà chủ chưa hạ; mong rằng các chủ phố có lương-tâm nên hạ tiền phố lúc nầy xuống.

NHỮNG PHỐ CHƯA SỤT GIÁ

GO-CÔNG

Người ta than-phiền đây phố của ông Phủ-Hải ở đường Louis Tardenat, lúc kinh-tế khó khăn như vầy, mà vẫn để giá 30$.0, thật là mắc quá. Ông Phủ-Hải là nhà giàu có thứ nhứt ở hạt Gò-công, sao không sụt tiền phố xuống ít nhiều, làm ơn cho dân lao động nhẹ gánh sanh-hoạt đi với.

BẾN TRE

Tại đường Clémenceau, có 8 căn phố của ông Qua, là nơi dân lao-động mướn ở mỗi tháng 7$00, anh em than phiền là mắc lắm, thứ nhứt là bởi kiếm ăn khó khăn nầy.

Có người đã viết thơ than phiền và xin giảm, mà chủ phố làm thinh không nói gì cả. Đăng mấy hàng nầy đây, xin nhắc lại chủ phố bớt xuống cho người ta nhờ. Chớ phố ấy đã chật hẹp lại cũ, lúc nầy nên sụt xuống là phải.

LÊ-AN-HIỆP

SAIGON

Trong đường hẻm Farinolle, sau nhà ngủ Ng.-phong Cảnh khi trước, có một dãy phố của « Société Immobilière de l'Indochine » cho mướn 30$, người ta than là mắc quá.

Hồng đã sụt tiền phố ở đường Chaigneau, thì nhơn nên sụt ở đường hẻm nầy xuống nữa.

Một bức thơ của ông Huỳnh-đình-Điển

Bổn báo tiếp được một bức thơ của ông Hội-đồng Huỳnh-đình-Điển như vầy:

Kính cùng ông chủ nhiệm Đuốc-Nhà-Nam

Thưa ông,

Tôi không ngờ trong sự sụt tiền phố của nhà họ Huỳnh mà quí báo lại qui công ơn cho tôi, thiệt làm cho tôi cảm động vô cùng.—Chính trong bức thơ tuyên cáo, tôi đã thú nhận rằng gặp lúc sanh hoạt khó khăn, tôi không thể giúp đỡ anh em ở phố trước khi anh em phải kêu nài nhắc nhỏ đến tiềm linh người quá vẳng và làm nhọc lòng cho quí báo phải can thiệp đến năm sáu số báo; đó, tôi tự ngài đắc tội với anh em, với quí báo, với nhà họ Huỳnh nhiều lắm. — May sao nhờ các vị kế nghiệp rộng lòng bác-ái — mà thứ nhứt là ông bà Nguyễn-hữu-Đỗ, và ông bà Võ-hà-Trí, không quản mấy lời di chúc của tiền-nhân, thành ra sự điều đình của tôi mới được dễ dàng và có kết quả mỹ mãn như vậy.

Tưởng qui báo cũng nghĩ như tôi rằng: Sự can thiệp điều đình của tôi cũng như sự hô hào cổ-động của qui báo, chúng ta chỉ làm cái nghĩa vụ đương nhiên của chúng ta, nào dám mong ơn, những mong khỏi tội là đã may lắm rồi. Vậy thì trong vụ nầy, nhờ các vị kế nghiệp nhà họ Huỳnh có lòng tốt mà chúng ta được làm tròn cái phận sự, không thẹn với lương tâm, cố nhiên là chúng ta không nên nhận cái ơn của chúng ta, lại cần phải chỉ rõ cho anh em biết mà cám ơn — như chúng ta đã cám ơn — các bà kế nghiệp bảo tâm kia đã hy-sanh tài sản mà giúp đỡ cho anh em trong lúc kinh-tế khẩng hoảng nầy.

Mấy lời thành thật, xin qui báo và anh em ở phố biết cho.

Huỳnh đình Điển

TRƯƠNG-HỌC-LƯƠNG CÒN SỐNG HAY CHẾT?

Trốt hai tháng nay, Trương-học-Lương ở Nam-kinh về thì đau nặng, người ta đồn rằng Học-Lương trúng thuốc độc. Lá khi lên chơi Nam-kinh. Tổng-mỹ-Linh là vợ Tưởng-giới-Thạch sai người đem trái cây lại tặng cho Học-Lương hồm ấ-phiện; trong trái cây đã có thuốc độc.

Mới đây có tin rằng Học-Lương đã chết rồi, nhưng người ta còn giấu. (Xin coi tin rõ ở mục Thế-giới Đại sự)

Hình trên từ tay trái qua tay mặt: Trương-học-Lương, Vu Thang-Chi (vợ Học-Lương), Tổng Ái-Linh, Tổng Mỹ-Linh và Tưởng-giới-Thạch (Hình của P.N.T.V.)

NHỮNG CÁI QUÁI HÌNH DỊ TƯỚNG Ở TRÊN ĐỜI
ĐÀN-BÀ MỌC RÂU

Mới thấy bộ râu trong cái hình nầy, có lẽ nhiều vị độc-giả đã sững sốt ngẩn ngơ: Ủa! Ông Varonne hay ai đây?

Không! Không phải ông Varenne đâu, mà chính là một người đàn bà mọc râu như vậy đó.

Mụ nầy tên là Adrienne, sanh trưởng ở kinh-thành Budapest, xứ Hongrie (Âu-châu). Hongrie là một nước nổi tiếng về sự có nhiều người kỳ-binh dị-tướng nhứt trong thế-giới. Thứ nhứt là người lùn, thì họ nhiều hơn đâu hết.

Mụ Adrienne năm nay lối ngoài 30 tuổi. Từ năm 20 tuổi trở đi, là mụ mọc râu dài cho tới giờ. Coi bộ râu của mụ thật ghê, nếu như đừng có dung-nhan và y-phục đàn bà, thì ai cũng tưởng là đàn ông, chớ đời nào đàn bà lại mọc râu mà râu dài và rậm như rừng đến thế.

Ở bên Âu-Mỹ, những bậc tài cao học giỏi, cố nhiên là làm nên giàu có đỉnh đạc, cho tới những người có kỳ hình dị tướng cũng có thể làm giàu một cách dễ dàng thong thả. Người đời ai chẳng ham kỳ chuộng lạ, cho nên hễ kẻ nào có cái gì kỳ lạ trong thân mình là tự nhiên có gánh xiếc nọ mời hay là phường hát kia rước, để đem ra làm món đồ bày cho thiên hạ coi đặng lấy tiền. Rồi thì làm giàu bạn ngàn bạc muôn là do ở đó.

Tức như mụ Adrienne nầy cũng chỉ nhờ có bộ râu, mà thành ra được nhập vào một gánh xiếc lớn, nay Paris, mai Londres, mốt New-York, lịch-duyệt hầu khắp hai châu Âu Mỹ. Trải mười mấy năm trời như vậy, nay mụ có sự sản lớn rồi, lại có chồng nữa. Người chồng mụ mà mụ lấy được bấy giờ, là mụ đã từng chịu trăm phần đắng cay sầu thảm mới là nên vợ nên chồng được đó.

Mụ thuật chuyện với người ta rằng:

« . . Lúc bấy giờ, chiều nào tôi cũng ngó thấy nó (tức là chỉ vào chồng mụ) cặp với một người thiếu-phụ, đi ngang qua chỗ gánh xiếc của tôi. Thấy tôi thì nó ngừng lại, chăm chỉ mà ngó, rồi thăng khốn nạn nó lại ôm cứng lấy con kia, mà nói xi xào về chuyện tôi, mới là tức cho chớ .. Gánh xiếc tôi làm ở công-viên Luna trọn sáu tháng, thì ngày nào như ngày nầy, tôi cũng thấy cặp đó đi ngang và ngó tôi. »

Không biết mụ giở hàm râu ra làm xiếc cùng anh kia, hay là đưa mắt trao lòng thế nào, mà kết quả mụ lấy anh đó làm chồng đúng. Mụ cho đó là hạnh-phước trong đời của mụ. Bây giờ mụ đã tin bụng chồng là thương yêu trung tín với mụ thiệt. Đi làm trò ở tỉnh nào, nước nào, hai ông bà cũng không rời nhau.

■ ■ ■

Chuyện chỉ có vậy đó thôi, nhưng giờ còn có cái vấn đề tưởng ta nên xét, là tại sao mà đàn bà lại mọc râu?

Bên Âu-châu, tuy rằng chỉ có một mình mụ Adrienne là mọc râu nhiều và dài như thế, chớ còn những đàn bà đâm râu ngắn ở mép như đàn ông, thì ta thường gặp lắm. Thiệt, râu chẳng phải là vật quý báu gì, nhưng trời chỉ riêng cho anh đàn ông, thế mà nay thấy đàn bà cũng có là tại sao vậy?

Trong một số báo cuối tháng 5 mới rồi, thấy bạn đồng-nghiệp P.N.T.V. cũng nói về vấn-đề ấy, nhơn dịp có nhắc tới một ông thầy

Mụ Adrienne râu xồm

thuốc Tàu ở Hương-cảng, không biết rõ tên là gì, chỉ biết là họ Phương, có giải nghĩa về cái hiện tượng đó, xem ra cũng có lý.

Ông nói rằng đối với những đàn bà con gái nào bị chứng huyết hư, thì phép thuốc Âu-tây có cách làm cho tuyệt đường kinh đi, nhưng hễ tuyệt kinh ít lâu, tất nhiên phải mọc râu ở mép, là vì khí huyết khiến nên như vậy. Sách thuốc Nội-kinh, là sách thuốc cổ của Tàu ngày xưa đã có dạy rằng: « Đàn ông mọc râu, đàn bà kinh nguyệt » thật là đúng lắm. Kinh-nguyệt tức là cái kỳ-hạn để cho

(Coi qua trương sau)

Giữa châu thành Bạcliêu

Một đám ăn cướp văn minh

(*Tin riêng của bổn-báo*)

Châu-thành Bạcliêu sưa nay vẫn là yên tịnh, chưa xảy ra chuyện gì bí-mật và dữ tợn như mấy nơi khác. Nay mới xảy ra một vụ ăn-cướp văn-minh. Gọi là văn-minh vì nó làm theo kiểu bọn *Ma-ta-Hao* Cholon, và theo cách ăn cướp Âu-Mỹ ở trong tuồng chớp-bóng.

Cướp tới kêu cửa

Đêm 15 rạng ngày 16 Juillet, lối 2 giờ khuya, nhà nào cũng an tịnh, người nào cũng ngon giấc; đến nỗi lính gác đường ấy cũng đâu mất, con chó trong nhà cũng ngủ ngon không sủa. Có 6 anh bọn Ma-ta-Hao, toàn là người Tàu, lại gần nhà của Dương-Đắc kêu là Bích-Xẩn.

Có một người trong bọn lại gõ cửa kêu chánh danh: « Bích-Xẩn hô, Bích-Xẩn hô, mở cửa mau có chuyện gấp. »

Tài-gia nghe kêu đích danh của mình, thì không để ý sự chi hung tố cho mình, chỉ tưởng là ở dưới chái lửa lên kêu mình có chuyện chi đó, bèn mở cửa cho vào. Ban đầu một thằng bước vô nói vài ba tiếng mỹ đầu rằng: « Tiệm cầm đồ của ông hội-đồng Trần-trinh-Trạch bị mất vàng nhiều, có sai lính kín xét tiệm nhà Đức-mậu; vậy hãy (anh) có vàng nhiều đem gối hết đi. » Tài-gia nói: tôi không có bao nhiêu vàng, tôi khỏi lo.

Tức thì ngoài bước vô thêm ba thằng, còn thấy dạng bóng ở ngoài 2 thằng coi chừng đường. Chúng nó vô nhà rồi, thì đóng cửa cái lại liền; 4 người cầm 4 cây súng sáu, đen rợi, xưng mình là lính-kín đi xét vàng của tiệm cầm-đồ của ông hội-đồng bị mất.

Giả làm mật-thám

Tài-gia bán tin bán nghi, chẳng biết phải thiệt là lính-kín, hay là ăn cướp giả chước đây, nên không chịu mở tỏ, lập thế nói trở ràng: không có chìa khóa tủ ở nhà, đem gởi cho bà già của tôi cả, vì lúc nầy sợ trộm cướp, để đây không chắc, để tôi sai thằng con tôi qua nhà bà nó lấy chìa khóa đem về đây mở. Song bọn nó không chịu cho thằng nhỏ thoát ra đi lấy chìa khóa. Bấy giờ trong nhà mới hay là ăn cướp, mà làm sao thoát thân ra được bây giờ, vì nhà không có ngả hậu, nên chỉ đành phải bó tay qui phục.

(Coi qua trương 6)

TRONG THÀNH PHỐ CHOLON

Cuộc tuyển-cử bổn nghị-viên ta

Hôm qua 19 Juillet, từ 7 giờ đến 11 giờ, tại dinh Đốc lý Cholon có mở cuộc công-cử bổn ông nghị-viên Annam để thế cho ông Liêng-Hanh, Công. Nhiều đã mãn khóa. Trong số 863 người đóng bộ cử-tri, có đặng 553 người đến bỏ thăm. Kết quả cuộc bầu cử hôm qua như thế nầy:

Ông Nguyễn-đăng-Lăng 320 tiếng thăm trúng cử.

Ông Trần v. Kiệm 313 tiếng thăm trúng cử.

Ông Trương đăng Thũ 250 tiếng thăm trúng cử.

Ông Đặng-an-Khương 249 tiếng thăm phải cử lại.

Ông Trương-v-Công 215 tiếng thăm phải cử lại.

Ông Lê-thái-Bình 158 tiếng thăm phải cử lại.

Thế là chúa nhựt tới đây còn phải tranh cử lại một cái ghế thứ tư nữa.

ĐAI-QUANG DƯƠC-PHONG

DẦU ĐAI-QUANG HIỆU CON BƯƠM-BƯƠM

là một thứ dầu tiêu trừ bá bịnh, hơn các thứ dầu khác, chư quí vị cùng nghe nói rằng : thứ dầu nầy thật là thần hiệu, lẹ làng, bất luận ngoại bịnh các chứng, cả thảy đều trị đặng, nhức đầu, nghẹt mũi, cảm mạo bốn mùa, phạm nhâm khí độc, trong uống ngoài thoa, rất nên thần hiệu, chư quí-vị có mua xin hãy nài cho được cái nhãn con bươm-bướm, của hiệu Đại-Quang thì sẽ đặng thứ dầu tốt mà lại giá rẻ.

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHONG
27 Bỉ Tổng-đốc-Phương - CHOLON

Trong Nước...

Saigon

Một chuyện trái tai gay mắt

Hôm chúa-nhựt tôi có đi ngang qua chợ Thủ-thiêm thấy một chú cai kia đánh một người nọ.

Tôi không biết việc chi nên mới bước lại hỏi, một hay duyên cớ như vầy :

Chú cai đó xét giấy thuế thân tên Nguyễn văn-Kỳ, tên đó có trình giấy thuế thân mới, nhưng không biết thu vơ oan chạ chi không hiểu mà chú cai kia đánh tên Kỳ hết mấy thoi trong ngực.

Vậy tôi mong rằng bài nầy thấu tai chú cai kia nên khuyên chú nên dằn nóng mà bỏ cái thói để hèn kẻ mất lòng con dân trong làng.

Lê-thành-Quang

Lục-tỉnh

THỦDẦUMỘT

Xin lập thêm một cái chợ

Mấy chục năm trước, tại Thủ dầumốt có 2 cái chợ nhưng vì dân số ít, nhà nước bỏ đi một cái để làm trường bá nghệ.

Bây giờ người ta đông, người bán buôn đông gấp mười trăm khi trước, phải ngồi chồm hổm ngoài đường, bị mưa nắng, giông gió không đường cho xe qua lại vậy mà còn bị lính phạt nữa.

Vậy xin quan trên mở rộng chợ ra cho có chỗ bạn hàng ngồi, hay là lập thêm 1 cái chợ như xưa thì may mắng biết bao

Dân sàu tổng đồng kỳ

BACLIEU

Xe kéo chết củ rủ

Tội nghiệp lắc nẫu kinh-khuẩn-bách, bán buôn mòn chi cũng ế ẩm, đến nỗi xe kéo củng ế đành chồng gọng! không tiền ăn cơm trắng, có đâu mà thâu cơm đen!

Tên Hòa người Trung-kỳ, cu-li xe kéo của tư Bẩu, tội nghiệp vì mắc bịnh hoạn đôi ba phía, không tiền uống thuốc, cũng chẳng tiền ăn cơm, không tiền thầu nhựa lớp đổi lớp ghiền, vừa khát khô, cũng rán gắn gượng mà chạy xe kiếm tiền.

Đêm 15 Juillet, tên Hòa chạy được cuộc xe mệt đứt, vô tới đường Tu-muối mới ngang nhà thương, ngồi cà rủ dựa xe suy ngẫm cuộc đời, sức yếu mệt thở chẳng ra hơi, rồi hồn lìa cõi thế, an giấc ngàn thu!

Chở đem vào nhà thương, sáng ngày quan thầy mổ khám-xét rồi cho chôn.

Tiệm cầm-đồ Baclieu mất vàng

Mấy ngày rày sở mật-thám Baclieu đang trung tầm những kẻ mua vòng vàng chuỗi hột mà trong tiệm cầm-đồ của ông hội đồng Trần-trinh-Trạch bị mất nhiều, vì một vài người tài-phú chết coi vàng trong tiệm lấy trao ra ngoài bán.

Ở Baclieu ai mua vàng rẻ phải coi chừng, bởi vì có nhiều người ham vàng rẻ mua, rồi bị bắt giam, như nay đã có sáu, bảy người ngồi khám rồi đó.

Ăn trộm cá

Vừa rồi lối 3 giờ khuya tên Đ... là người coi giữ ruộng mùi của M. T.. đi tuần theo ruộng gặp bọn cần-đồ chừng lối hai mươi người có đem những lưới rập. Xúm nhau đáo bờ khai nước cho đặng cá tôm chung vào lưới.

Tên Đ.. tức tốc chạy về báo cho chủ hay.

M. T... nghe rồ rồi lập tức vào bót báo cho cò hay..

Chừng lính đến thì bọn ấy đã đào tẩu rồi, chỉ còn bỏ sót lại một tay lưới và một cái xịt (nợt) mà thôi. Mấy chú lính phải chịu phiền khiên hai mươi đồ tang về.

Nghe nói bọn vô nghệ-nghiệp nầy có lập hội đậu tiền lập lo xóm chúng nó ở một cái miễu mỗi người đều xâm đã chín tuổi, quanh năm cuối tháng không lo làm ăn, chờ dịp chỉ ruộng nào hư hỏng chúng nó làm lên chưng vài giờ đồng hồ thì tiền xài chơi cả tháng. Vì chúng nó làm rất nên bí mật nên khó thể mà bắt cho đặng. Đốc sao quan trên tróc nả cho tuyệt bọn vô nghiệp nghề ấy, mà trừ cái mối hại cho chúng tôi nhờ.

Nguyễn-bá Vạng

SOCTRANG

Tàu giành mối đất ghe coi mạng người thật rẻ

Ai chẳng biết tên ba Cồn, lâu nay nổi tiếng anh chị ở Phụng-hiệp đứng bến bắt mối xe hơi, nay đã hết thời, phải bỏ đường bộ xuống tàu chệt làm đầu dắt ghe giành đường sông, từ vàm Cáicôn vô Cà-mau, hoành-hành lự-do lắm.

Lối 7 giờ ban mai, ngày 2 Juillet 1931 tàu Nguyễn-Hương đậu tại cầu cái của M. Anh, mở dồi chạy qua chợ củ Cái-côn cột đặng một ghe lồng dắt ra sông cái (Bassac); Tàu Tấn-lợi đậu tại Cáicôn, mở dồi rược theo tàu Nguyễn-hương đụng ngay hông bể be, nước tràng vô. Cô tàu Nguyễn-hương thấy bọn kia làm dữ, tàu bể nước vô cang nhiều, lại dưới tàu con nít đàn bà khóc la, liền hối bọn mở dây thả chiếc ghe ra, chạy đậu tại bến đàn Cáicôn rồi cáo báo. Bọn tàu Tấn-lợi hiếp người như vậy mà chưa vừa lòng, còn rược theo đụng thêm lần nữa. Tàu Nguyễn-hương chiềm liền song rất may trong bờ nước cạn, nên không hại mạng người, phải ngoài sông sâu nước chảy, còn gì mấy mạng kia. Khi lên bờ bọn tàu Tấn lợi còn muốn làm hung, nhờ có chú cai Giực ngăn cản, không thì có một trận huyết chiến rồi.

Xin nhà trách-nhiệm trừng trị những bọn coi mạng người như không nầy cho nặng để làm gương cho kẻ khác.

Phan-thành-Nguyên

Cao-mên

Một người đàn-bà Pháp bị nạn xe hơi ở Vung-châm

Thứ hai tuần rồi, tại tỉnh Vung-châm (Cao-mên) có xảy ra một nạn xe hơi, cách Suông chừng 18 cây số.

Nguyễn M. Tarcat, làm sở Thương chánh, cùng vợ ngồi xe hơi đi xuống hãng rượu ở Suông. Xe chạy được một đỗi gặp chiếc xe chở thơ chạy lên. Xe M. Tarcat tránh qua, rủi bánh xe nổ, tên sớp-pho muốn cầm lái cho vững nên kềm lại, không để xe chạm vào xe thơ. M. Tarcat với tên sớp-pho thì bị trầy trụa chút đỉnh, còn vợ của Tarcat bị bịnh nặng lắm, phải chở lên nhà thương Kiêm-biên, nay nghe đã khuyên giảm nhiều rồi.

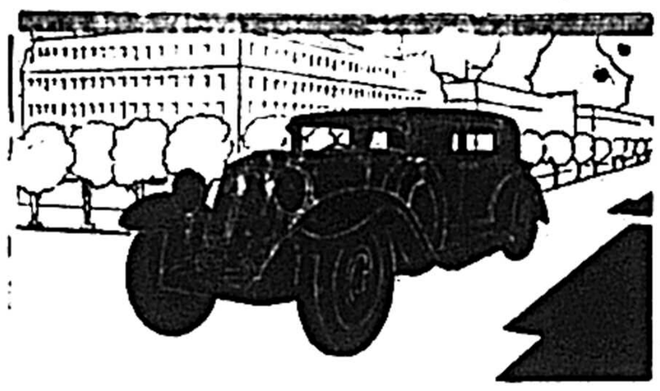

RENAULT
MỚI CÓ GIÀNG XE KIỂM THỜI
PRIMAQUATRE

TIN CHẮC và RỘNG RÃI như xe du-lịch
SỨC CHẠY (100 cây số mỗi giờ)
BẮT TRỞN LẠI như xe đua
TIỆN LỢI: không tới 10 litch mỗi 100 cây số.

TORPÉDO 2550$
FAUX CABRIOLET 2750$
CONDUITE INTERIEURE 2750$

SOCIÉTÉ DES GARAGES CHARNER
SAIGON — CHOLON — PNOMPENH

Tin của hàng M.I.C.

Hàng M. I. C. lấy làm hân hạnh mà bố cáo cho đồng-bào hay rằng cuộc ban phần thưởng thứ 45 cho những người hút nhiều thuốc M. I. C. tại hạt Châu-đốc hôm ngày 8-7-31 kết-quả như sau nầy :

Phần thưởng hạng nhứt. — Một cái xe máy.— Ngô-văn-Đa.

hạng nhì. — Một cái đồng hồ rẻ — Nguyễn-thị-Hoa

DỊP ĐỂ CÓ
cho các nhà chở chuyên

Hai cái xe cám-nhông (Camions) mới mua tại hãng 3200$. Còn tính hảo, vì nghịch cảnh đăng theo việc nên muốn bán lại và chịu lỗ vốn.
De số 158 Rue d'Espagne— Saigon

M. Hồ-ngọc-Sung thầy coi tướng

Kính trình qui quan, qui chức, qui bà,

Cho hay trước xin nhớ tờ báo, cất mà chớ đừng bỏ qua rất uổng, ít khi đi lục-tỉnh lắm. Ai muốn hỏi số mạng sanh tử, họa phước, sự tương-lai, việc qua rồi, sắp tới, xin nhớ ngày mà đến ý. Từ 12 cho tới 25 tây tháng 7, có tôi ở tại (Soctrăng), từ 26 cho tới 8 tây, tháng 8, thì có tôi ở tại (Baclieu) từ 9 tây cho tới 24 tây, tháng 8 tây, thì có tôi ở tại (Rạchgiá) ngụ tại nhà ngủ Nam-Hòa, phòng số 4. Từ 25 tây tháng 8 cho tới 31 tây tháng 9, có tôi ở tại (Longxuyên) từ 1 tây cho tới 15 tây tháng 9, có tôi tại ở nhà ngủ sanh nam-bổ (Châudốc), từ 16 tây cho tới 28 tây tháng 9, có tôi ở tại (Hatiên), từ 29 tây tháng 9 cho qua tới hết tháng 10 tây thì có tôi ở tại (Namvang) tại tỉnh thành có lời kinh-cáo trước.

Hồ-ngọc-Sung
nhà ngủ Á-Châu Soctrăng phòng số 6

Y-KHOA TẤN-SĨ
DOCTEUR
Trần-thọ-Đông
Ancien Interne des Hôpitaux et de la Maternité de Perpignan (France)
Ở tại đường Thủy binh (Rue des Marins) 137, Cholon
Giây thép nói : N° 418

Coi mạch mỗi ngày.
Sớm mai từ: 8 giờ tới 10 giờ
Chiều từ: 2 giờ tới 4 giờ

Như ai muốn rước đi về trong lục-tỉnh thì sẵng lòng đi.

Coi về các thứ bịnh mổ xẻ và sự sanh đẻ dưỡng thai. Hay là lâu năm rồi mà chưa có thai đặng. Về các bịnh trong mình của đàn bà (đường kinh không đều kỳ. Huyết bạch tử-cung năm không ngay. May đã các thứ bịnh khác trong tử-cung đều theo.)

Tân-Long Lữ-quán

Nhà ngủ nầy mới dồi chủ mới sơn phết lại coi rất sạch sẽ và đồ đạc trong phòng đều mới hết, rất tinh khiết, bồi bếp thiệp vẹ phương pháp.

Nhà ngủ nầy ở góc đường Thủy binh và Tổng-Đốc-Phương là nơi chỗ thị tứ và gần bến xe đò đi Lục-Tỉnh.

Kính mời quí khách trước đến giếp người mình sau có chỗ ngồi ngơi yên tịnh và mát mẻ.

Chủ nhơn :
Nguyễn-văn-Ngọc và Ngô-văn-Thâu dit Tuc

DRAGÉES RUDY
trị bịnh...
...SÁN LÃI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bịnh Sán Lãi rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên tráng kiện. Người lớn con nít đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các hãng thuốc ở Saigon và các hãng ngành ở Lục tỉnh.

PHARMACIE NORMALE L. SARREAU 119-123 RUE CATINAT — SAIGON
(là hãng thuốc đáng tin cậy tạo lập đã hơn năm chục năm rồi)

Lời rao vặt

DALAT
Một cái nhà lầu thiệt tốt, đủ đồ dùng, để cho mướn
Do nơi Hôtel Annam Dalat

Muốn bán một số đất tại góc đường Lý-thành-Nguyên và rue Tirant hạt Cholon. Châu vi đất nầy đặng 3.160 thước vuông.
Xin hỏi nơi M. Huỳnh-hoa-Kiệt N° 130 rue Frère Louis Saigon

MUỐN SANG LẠI
Một tiệm bán đồ phụ tùng xe hơi có distributeurs d'essence nơi thị tứ có nhiều mối hàng quen.
Xin do nơi bảo quản *Buốc-Nhà-Nam* No 72 đường Lagrandière SAIGON

MUỐN BÁN
Một cái xe hơi hiệu Donnet SIX số OC.330 đề démarreur mới thay. Vì dư dùng nên bán bớt; giá nhất định 1.000 đồng.
Xin hỏi M. Kỳ ở nhà in Thạnh-Mau 1 à 7 rue de Reims, Saigon.

DỊP TỐT
Muốn bán vì dư dùng :
Một cái xe hơi « Citroen » kiểu torpédo, 6 chỗ ngồi, còn mới tinh hảo và còn 6 tháng bảo kê.
Định giá. . . . . 1.800$00
Xin do nơi số nhà 26, đường Rousseau, Saigon, mỗi bữa từ 11 giờ tới 11 giờ rưỡi (sớm mai).
(467)

NGUYỄN VĂN-DÊ KIẾM MẸ
Bà Võ-thị-Chiêm 74 tuổi gốc ở Giadinh buồn việc gia-đình nên dắc con gái nhà là Nguyễn th Dụng 9 tuổi bỏ nhà ra đi trốt 2 tháng nay. Xin ai biết làm phước chỉ giùm rất đội ơn.
Xin viết thơ cho M. Quế ở ở-kỳ xáng số một à Rach-gia

POUR LA PRÉPARATION AU BREVET ET AU DIPLOME
La collection complète du
DEPSFI
Prix : 6$
1, Rue Lanzarotte, Saigon

GARAGE NAM-HIỆP-THẠNH
N° 168 Boulevard Galliéni Saigon — Téléphone 878

Hãng chúng tôi xe tới của chúng tôi nhận sửa máy, đóng thùng, lợp mui và sơn công việc làm rất cẩn thận, giá cả phải chăng. Mong quí-vị sẵn lòng chiếu cố, chúng tôi rất cảm ơn.

MM. Đinh-văn-Hoạt & Bùi đình Tư
Directeurs

Nhà bán thuốc tây và phòng khám bịnh
của ông **PHẠM-VĂN-TIẾC**
Lương-y Đông-Pháp
Tại châu-thành **Châudốc** ngan chợ (Square de Verdun)
Khám bịnh - Chích thuốc và cho toa

Nhờ có giúp việc trong các Dưỡng-đường Namkỳ trên 11 năm, nên có thấy đã các chứng bịnh và quen thuộc với cách đưa đón đồng-bào trong tỉnh.

Cho thuốc thật kỹ càng, đã các môn bịnh hoạn, tính giá thật rẻ, nhà nghèo không ăn tiền.

Có thai nghén để chửa, hoặc có bịnh mổ xẻ, ai muốn hỏi đều chỉ, cũng ăn lòng chỉ bảo dùm

Nem thần rượu thánh ở suối Xuân-Trường

Kính mời qui ông qui bà, lúc nhàn hạ, lại viếng suối Xuân-Trường, nhớ đến quán nem của tôi mới lập để có nơi sạch sẽ, tinh khiết cho qui ông, qui bà giải lao, giải khát. Lối sắp đặt theo kim thời, bồi bếp lanh lẹ, khuôn phép. Giá tính phải chăng.

(Vào cửa qua tay mặt có quán của tôi tiếp rước).

Ba Từng dit Nhựt-Tân
kính mời

TRƯỜNG-TƯ PHÁP-VIỆT "NGUYỄN - VAN"
168 rue d'Arras Saigon

Kỳ bãi trường tới đây (grandes vacances) riêng về trường tôi dạy luôn. Vậy nếu có bác muốn cho cho con cháu mình khỏi mất thì giờ thì cũng nên gởi đến bổn-trường chào được vừa ý, vì trường mới mở chưa đầy 1 năm, số học sanh vô ra không chừng, nên kỳ thi Sơ học và Tiểu học bổn trường chỉ gởi đi có 3 trò đều đậu cả 3 primaires đậu 1, élémentaires đậu 2. Chiều tối có chỉ giúp cho người lớn mổ học thêm (cours d'adultes). Cũng có lo chỗ ăn ở riêng cho trẻ nào ở xa, hoặc muốn ăn ở nơi bổn trường, đặng tiện bề đi học nơi khác, thì cũng lãnh nên

Pierre MỘT
(448)

Đàn bà... có con !??

Con nít phần nhiều trong ruột « Lãi-kim » nó làm cho khó lớn và hay đau. Vậy nên cho nó uống Thuốc xổ hiệu Nhành mai, thì qui bà được vui lòng thấy xổ phần dơ dáy (Lãi kim) và còn trùng nhỏ nhỏ đều bị thuốc tống tiễn ra cả. Người lớn con nít đều dùng đặng. Có bán nơi tiệm Nguyễn-thị-Kiêm chợ mới Saigon, và các gare xe điện từ Binh-Tây tới Gosp. và có gởi bán khắp các tỉnh trong Nam-kỳ, nơi mấy tiệm thuốc Annam và mấy tiệm Bazar. Ở Hanoi có bán nơi M. Nguyễn-văn-Đức, 11 Rue des Caisses Haiphong nơi Quảng vạn Thành 120 Bonnal. Mua sỉ, lời nhiều, do nơi Madame HƯƠNG-GIÁO Village Binh-đông (Cholon)
(451) Giá mỗi gói 0$20

AI MUỐN SANG LẠI ?

Một cái tiệm ở lại chợ Gò-vấp số 54, buôn bán rượu, có phòng hớt tóc và lãnh làm dépôt nước đá nữa.

Chủ nhơn vì không đủ ngày giờ coi sóc nên muốn sang lại có huê-lợi nhiều.

Do nơi Ruelle Boisard số 39, ở trong số 15 — Saigon.

Hình Mỹ-thuật

Nhơn cuộc Đấu Xảo Thuốc-Dược Paris bổn tiệm có hàng ở ngoại quốc qua được nhiều thứ giấy hình rất đẹp. Vậy xin kính tặng chư quí vị tới chụp hình chúng tôi xin tính

ĐẠI GIẢM GIÁ VÀ CÓ NHIỀU PHẦN THƯỞNG LỚN

Chủ-nhân xin ra nghênh tiếp

KHANH-KY PHOTO

54 Bonnard SAIGON

Téléphone n° 410

(415)

Lãnh trắng có bông và thứ trơn lãng nước
Lãnh đen thiệt tốt một quản 3$50
Nhưng đen 4$60 mỗi thước
Hàng trắng. Cả nhưng giá thiệt rẻ
Nỉ màu Khăn vuông chỉ thêu 2$00 một cái
Tách dĩa bộ để uống trà giá thậm rẻ vô cùng

Kính mời

NAM-XUAN

78 bis, Boulevard Charner

SAIGON

(480)

Không thứ nào sánh kịp

Nhà thuốc Lý Xuân Đường hồng môn bài số 105 Lagrandière Saigon mới chế ra một thứ dầu xức tóc hiệu « Hải Đường »

Bổn-hiệu lấy rõng tinh ba của các thứ hoa thơm mà chế ra dầu nầy thì có phép bổ dưỡng cho các bà các cô dùng

Dầu nầy xức vấn thì tóc thêm mướt và mịn màu, dầu mát mẻ, lại mùi thơm ngào ngạt.

Xin các bà các cô nên dùng thử dầu nầy một lần thì rõ.

Có gói bán khắp cả lục-tỉnh. Mỗi ve giá là 0$60.

Các hiệu ...

NÊN BỎ Á-PHIỆN

Bằng thuốc Giải yên đại bổ hiệu CON Ó của nhà thuốc

BÁ-NGỌC-ĐƯỜNG

Sau đây bổn-đường tân tâm bào chế thêm được vừa ý mọi người, chất thuốc mạnh hơn trước nhiều, và không hề rông nổi uất bón.

Hút thuốc không mỗi ngày 1$00, tốn 6 ve đủ bổ. Ve 70 viên 1$00. Ve 35 viên 0$50.

Người hút nhựa hay hút lớn, mỗi ngày trên 3$00 nếu thì thuốc mạnh, mỗi ve 1$20 càng tốt. Ở xa gởi cách « Lãnh hóa giao ngân ». Thơ và mandat xin cho :

M. NGUYỄN-HÒA-LIÊN

Pharmacie

24, Rue d'Espagne, 245 — Saigon

CÁC NHÀ

CÔNG-NGHỆ và THƯƠNG-NGHIỆP!

Dương hồi khó khăn bách, qui ông nên làm quảng-cáo cho món hàng mình ở báo **Tribune Indochinoise** 71 *Lagrandière* Saigon là một tờ báo chữ tây của người Annam làm chủ, có nhiều độc-giả tây nam, phần đông là qui khách cao sang trong bốn bực sĩ, nông, công, thương.

Xin lưu ý.

TRUNG LIÊN ĐIỂU ĐỒ

TRAN-DUY-BINH

142 RUE CHARNER SAIGON — Tél. N° 1000.

LÀM TRUỐNG-LIÊN

HÀNG-THÊU và HÀNG-DÁN

KIỂU KIM-THỜI

Có CATALOGUE

KHẮC DẤU ĐỒNG CHẠM BẢN ĐÁ MÔ BIA

LÀM HÔN CAO SU BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

NHỮNG CHUYỆN TRINH-THÁM HỒI ÂU-CHÂU CHIẾN-TRANH

TÊN ĐẦU-BẾP BÍ-MẬT!

(Tiếp theo)

— Được, để rồi tôi cho phép. Nhưng chút nữa ông hãy làm ơn biểu giùm nó lên đây cho chúng tôi dạy việc.

— Ông còn muốn rầy la nó nữa sao ?

— Không phải rầy la, mà ý tôi muốn nói cho nó biết rằng tôi cho nó được lên bờ, là tôi vì tình ông mà tử-tế với nó lắm, nếu nó còn buồn ý mà tái phạm cái lỗi hôm trước, thì tôi không thể dung tha cho nó được nữa.

Quan tàu tử giả ra về và hứa với tôi biểu tên nọ lên hầu tôi lập tức.

Chiều bữa ấy « tiểu đầu bếp mới dưới tàu » lên tìm tôi, đưa cho tôi một gói giấy tờ dặn nhờ tôi gói giùm về cho sở Mật-thám chánh ở Paris, và thuật hết những việc do điều tra tức của tên bạn tàu con trẻ tuổi kia cho tôi nghe nữa.

Sự dụ dỗ của anh ta, lấy được nhiều tin tức rất quan trọng và cương. Anh ta nói :

— Chắc ông cần nhớ vụ chiếc tàu *Lizy* đang chạy giữa biển kẻ bị một chiếc khinh-khí-cầu (Zeppelin) quăng trái phá hôm trước chớ ?

— Tôi còn nhớ.

— Đó, sau khi chuyện đó xảy ra, các nhà Bác-học của mình có nghĩ ra phương-pháp để chế tạo thứ bom (bombe) mà bắn những khinh khí-cầu của quân nghịch, để thấy nó đâu thì ha nó đó, kẻo để nó làm hại tàu bè, thành quách của mình lung quá.

— Các nhà Bác-học mình đã nghĩ được cách chế-tạo thứ bom ấy chưa ?

— Nghĩ rồi, vẽ kiểu mẫu rồi chế-tạo rồi và đem thí-nghiệm thử thấy kết-quả mĩ-mãn lắm.

— Rồi sao nữa ?

— Rồi những bông đỏ, những kiểu-mẫu ấy, nghĩa là hết thảy những giấy tờ cắt nghĩa rành rẽ về cách-thức chế-tạo trái bom kia không biết là người ta có thể ăn cắp được không, mà nó bay đâu mất hết, không còn một miếng giấy lộn.

— Trời phật ơi !

— Vậy mới rắc-rối cho chớ ? Trong lúc tôi phụng mạng đi dò xét việc ấy — chắc là nhờ có trời phật giúp sức — nên tôi đã lấy lại được một mớ, mà là mớ quan trọng nhất, mới là đáng mừng. Ông có biết tôi dùng kế gì mà tìm lại được mớ giấy mất ấy chăng ? Đâu ông thử đoán coi trúng không ?

— Tôi có biết đường nào mà đoán.

— Thôi, để tôi nói cho ông nghe. Việc ấy không khó khăn gì hết.

Tôi chỉ có thất công coi chừng những thơ từ của thiên hạ gởi lại cho thằng bạn tàu trẻ tuổi nọ, là tôi bắt được. Thiệt cái quân gian hùng và khôn lanh hết chỗ nói. Cái tui ăn cắp giấy tờ kia, muốn gởi lại cho thằng ấy để chuyển lần về nước Đức, chúng bèn cắt những giấy tờ ấy ra bình vuông vắn rồi giấu trong con cò gỗ thơ, rồi giấu dưới con cò dán thơ ấy mà gởi cho nó. Bởi vậy nên hôm nọ có hai viên mật-thám ta rình thấy tên bạn tàu nọ được thơ, không xé ra mà coi, lại tẩn-mẩn gỡ con cò đó.

Tôi dọ-dẫm biết được chúng dùng kế ấy, nên hôm nọ tôi lấy một cái thơ của nó, gỡ con cò ra mà coi, thiệt quả có giấy tờ quan-hệ giấu ở trong. Đây nè, ông hãy coi đây thì biết.

Anh « đầu bếp » nọ vừa nói vừa móc bọt-phơi lấy miếng giấy ấy ra mà trao cho tôi xem. Tôi xem rồi liền nói :

— Ông khám-phá được việc bí-mật nầy thật là thần tình, và cũng thật là hữu ích lắm. Nhưng bây giờ chúng ta phải làm sao đây ? Có nên nắm đầu cái thằng qui ấy không ?

— Cần gì ? Ông cứ để yên như vậy. Nhờ nó mà tôi sẽ gom góp nét thảy những giấy tờ mất, hiện đang lưu hành trong các nước ở Bắc-bộ Âu-châu và ở nước Anh, nước Pháp. Bây giờ mình cứ để nó thong thả, chớ nếu bắt nó e khi dồn ổ mà hư cả việc ấy. Nó có chạy đi đâu cho thoát. Ngày nào mình muốn trừ nó, trừ một cái một là xong chớ gì. Tôi dám hứa chắc với ông rằng chừng nào tôi A-lơ-mân nó chế-tạo ra được thứ bom bắn khinh-khí-cầu của nước mình phát-minh ra đó, thì nó cũng phải bao thì tồn mạng đã nhiều lắm rồi.

— Cứ theo lời ông mới nói, thì ông không cần dùng chi đến tôi tôi giúp sức hết chớ ?

Anh ta cười rồi nói :

— Sao lại không cần dùng ? Các ông sẽ giúp cho tôi nhiều việc hữu ích và cần kíp lắm chớ.

Tôi vừa dợm muốn hỏi coi anh ta muốn cậy mượn chúng tôi việc gì, song chưa kịp hỏi thì anh ta đã nói trước :

— Hãy, ông giúp giùm tôi việc nầy quan hệ và lớn lao lắm đó. Sao sao ông cũng rán giúp cho tôi thành việc nghe ?

— Giúp cho ông việc gì nói coi ?

Anh ta dụ dự một chút rồi nói :

— Kiếm mượn hoặc kiếm mua giùm cho tôi một cuốn sách dạy nấu ăn cho thiệt khéo !

Tôi nhìn mặt anh ta, tỏ ý lấy làm lạ, thì anh ta lại nói :

— Nghe tôi cầy như vậy, chắc ông lấy làm lạ lắm sao ? Ấy là tại ông không hiểu. Làm mật-thám tuy là khó, song tôi đã quen thạo rồi, nên tôi coi nó không khó gì hết, chớ còn làm một thằng « tổng-khậu » thuở nay tôi không mấy thạo, tôi coi nó khó « giăng trời » ! Ông hãy rán kiếm cho tôi mượn cuốn sách ấy. Có nếu có dọn cho được món ăn ngon, thì việc phá mật-thám (contre-espionnage) mới có hiệu quả tốt, cho chớ.

Anh ấy vừa nói vừa cười... mà thật có nhờ ảnh nên mới khám phá ra được một bàn mật-thám Đức ấy.

Hai tháng sau, hết thảy các tay mật-thám Đức trong bàn mật-thám ấy đều bị lính cảnh sát Đồng-minh bắt lần hồi hết, chỉ còn sót có một đứa thoát khỏi mà thôi. Mà tử ấy nhân sau — tôi tưởng cũng nên nói để các ngài biết rằng — tụi A-lơ-mân không thể nào lập ra bàn mật-thám khác được.

V. H.

P. S. Hãy còn nhiều việc trinh-thám bí-mật khác nữa, lần lần tôi sẽ dịch đăng trong tờ báo nầy, để cống hiến cho các bạn độc-giả biết được nhiều sự lạ trong hồi Âu-châu đại-chiến.

Mới Mới

Máy đập lúa

Mỗi ngày đập một thiên lúa

giá : 60 $

TRƯƠNG-VĂN-CẨM

N° 68 Rue Pellerin — Saigon

10, *quai du Cambodge* — Cho ...

(Gần tỉnh Toulouse)

Trọn ba tháng trời, một đứa trẻ 10 tuổi ăn ở gần bên xác mẹ nó chết

Từ hồi tháng Février, có một người đàn bà Pháp tên là Marie Galy, 40 tuổi, góa chồng hồi lúc chiến tranh tới giờ, ở nơi một cái nhà trong xóm Castela, thuộc hạt Caraman, (Haute Garonne) bên Pháp. Hà ít khi đi đâu, cứ ở trong nhà hoài, cho nên mấy người hàng xóm không khi nào thấy mặt bà ấy.

Ban đầu, người ta cũng tưởng rằng chắc bà đau, nên muốn hỏi việc gì tới bà thì họ cứ hỏi thằng đứa con trai của bà, tên là thằng Eugène, mới có 10 tuổi. Tội nghiệp thằng nhỏ, ngày chỉ tối cứ đi hoang đâng, chừng đói thì về đi xin người hàng xóm mà ăn, mà ăn no rồi thì nó lại đi mất.

Thấy cái tình-cảnh của một đứa trẻ còn nhỏ dại mà vì không ai chiếu-cố cho nó, trong xóm có nhiều người đem việc ấy mà bày tỏ cho ông xã-trưởng ở Caraman hay, để ông xã tìm cứu giúp cho nó. Nghe mọi nỗi, ông xã cũng động lòng, nên tính đem nó về trong nhà từ thiện Bảo-hộ con nít ở miền ấy. Lúc bấy giờ cần phải có giấy tờ, như là khai sanh v. v. Song những giấy tờ ấy phải cho bà mẹ của đứa nhỏ ấy ký tên, nên ông xã giao cho anh lính giữ rừng (garde champêtre) ở đó đi ra nhà người đàn bà ấy mà cho bà ấy ký tên. Vừa mới bước cả gót vô nhà anh lính giữ rừng ta bị thằng Eugène, tức là con của người đàn bà ấy, cằng lại mà nói rằng : « Đừng có lên, mà tôi chết rồi. »

Nghe nói vậy anh lính ấy lấy làm lạ nên lật đật đi báo tin cho sở cảm-lắm ở đó hay. San-đến nơi thì thấy bà ấy đã chết đâu hồi nào rồi, còn có một đống xương, cái đầu đã lìa cái mình. Quan thầy thuốc cũng có đến đó khám xét, nói rằng bà ấy chết trên ba tháng rồi.

Người ta cũng hiểu tại sao con của người đàn bà bất-hạnh ấy lại chẳng cho ai hay biết hồi lúc mẹ nó mới chết, mà nếu nói là nó giết mẹ nó thì lại còn sai lầm hơn nữa. Nhưng rốt cuộc lại thì người ta nói rằng, chắc bà ấy nghèo khổ quá, phần đau không ai săn sóc thuốc men gì hết, nên bà ấy chết chớ không gì lạ.

Việc nầy, có bót ở tỉnh Toulouse có đến tận nơi hỏi một ông già là bạn của bà Galy, thì ông nói rằng ông cũng không biết gì hết ráo.

Đệ nhứt danh tiếng ?

Thuốc hiệu **Tham - Thiên - Dường** (Hải-phòng).

Nếu quí vị dùng quả được một đôi lần thì không khi nào mà không tặng cho là thần được.

Bởi của lương y Việt-Nam ta bào chế. Nên khắp cả ba kỳ đều có Đại-lý của bổn hiệu cả, tất tinh thuốc bổ Á-phiện đảm chắc khỏe dầu hơn, mỗi ve chỉ có 1$00 dầu thiếu lâu dần thế nào dùng trong năm ba ve thì đã bỏ tuyệt, những người suy nhược ; điều kinh bạch đái, phong-thấp tê-bại, huê-liễu dương-mai, nội khoa ngoại khoa công hiệu như thần.

Catalogue cho không, thơ mua thuốc hoặc hỏi hàng bất kỳ việc chi, xin đề cho tổng Đại-lý : **Mỹ-Lê-ngọc-Thành** dit Thâu, Route de Camau à Baclieu.

Bổn-hiệu rất sốt sắng trả lời và gởi thuốc đến nơi một cách rất mau lẹ.

PATISSERIE NGUYỄN-VAN-ĐẮC

• 81, 83, rue Sabourain — Saigon

Trong 7 năm trời. Bổn-hiệu mà được thạnh-hành trong trường Thương-mãi, cũng nhờ ơn qui khách chiếu cố, nên bổn-hiệu hằng tận tâm làm cho vừa lòng qui khách.

Hiện nay kinh-tế khuẩn-bách, tiền bạc eo hẹp, nên Bổn-hiệu định sụt giá các món ăn như sau đây, đặng đền ơn cho qui-khách.

Bánh thường dùng, mỗi cái	trước bán	0$06	nay bán	0$05
Bánh lớn	»	0.10	»	0.08
Sandwichs	»	0.15	»	0.13
Nước trà sữa ly	»	0.15	»	0.12
Café au lait (ly)	»	0.15	»	0.12
Café au lait (tách)	»	0.10	»	0.08
Chocolat ly	»	0.20	»	0.15

Này kính,

Nguyễn-văn Đắc

Bịnh quí đã có thuốc tiên !!

Vừa hết tiền bịnh lại lui ngay

Nếu ai mà phải sự trăng hoa hết mình phát (gonorrhée, syphilis, chancre simple hoặc nhập cốt, sang độc (syphilis, blennorragie chronique, goutte militaire, ...) hễ trở trên, đi đỏ đái, mức đêm uống rượu thì sáng mai lại nóng rét trở không dứt, bọc sang cho nhiều bịnh nguy hiểm, sanh con hay sẩy, hoặc sanh quái thai, ấy là bọc độc nó truyền nhiễm trong lúc thọ thai, của đàn ông thì trâm chưng, lở, ngứa, nhọt đầu, trong thịt bỏ như kiến, trong người khó chịu, vậy mau mau viết thơ cho hiệu LƯU THÀNH-TÂP, Longxuyên mua các thứ thuốc trị tuyệt nọc hết chẳng sợ tái phát vậy. Cốt thuốc

BỔ « Á PHIỆN » LINH NGHIỆM PHI THƯỜNG !!

Giá trên 30 tuổi hút 20 năm cũng vậy, mua cho được giá gần thần hiệu hiệu Lưu Thành-Tập, quên cùng 5 ve, chiếu nhẹ 3 ve, giảm nhẹ vừa đủ bổ tuyệt nọc, cam đoan không có chất a-phiện uống không nhiễm, ngon bổ ... Xin catalogue, hỏi đến ... con tem bốn mua ... giá ... tiền trên.

Trường "VÕ-VĂN"

CANTHO

Vài điều cần-ích về ngôn-trường

Từ thành-thị đến thôn quê phải trải qua một thời kỳ rắc-rối ; nào nông-gia, nào thương-gia đều chịu thiệt hại rất nhiều.

Bổn trường cũng chia bớt sự tai nạn cùng Quí Ông, Quí Bà, nên định ngân-trường lại ; giảm mỗi tháng 2$00 cho học-trò trong, 1$00 cho học trò ngoài.

Xin Quí Ông, Quí Bà lưu-ý và nhớ ngày tựu trường :

2 Août 1931 nhằm ngày 19 tháng sáu Annam.

Institution « HOANG-TY »

Boulevard Kitchener N° 80, Saigon — Téléphone 806

Tựu trường ngày 2 Août 1931, nhằm ngày 19 tháng 6 Annam.

Bổn-trường năm nay được tu-bổ lại rất hoàn-toàn : Lớp học, nhà ngủ, phòng ăn, phong-hóa nghiêm, sân chơi đều mở thêm rộng rãi.

Về khoa văn-bằng Tiểu học và Sơ học, trường có dạy từ Ấu-học (Cours Enfantin) cho tới lớp nhứt (Cours Supérieur).

Về khoa văn-bằng Tốt-nghiệp và Brevet Elémentaire, thì có đủ 4 lớp (1re, 2e, 3e et 4e années).

Tên những trò thi đậu văn-bằng Sơ-học ngày 8 Juin 1931 :

1. Quách tùng Đức	con ông	Quách Hương, Da-trach, Camau
2. Phạm ngọc Tuấn	»	Phạm Mậu Bình thanh, Binh-Thuận
3. Đinh văn Phùng	»	Đinh văn Phan, Đức-thắng, Binh Thuận
4. Đoàn văn Hòa	»	Đoàn văn Phước, Hưng long, Tânan
5. Hồ văn Đẹp	»	Hồ văn Cao, Thanh xuân đông, Vinh long
6. Trịnh văn Hoa	»	Trịnh văn Diệc, Ile quartier, Cholon
7. Lê ngọc Trung	»	Lê ngọc Dương, An-phú, Cholon
8. Trần văn Giàu	»	Trần Hiếu, Cholon
9. Võ văn Nguông	»	Võ văn Trung, Tân-xuân, Binh Thuận
10. Huỳnh văn Tương	»	Huỳnh văn Mốt, Lai-an, Binh Thuận
11. Lê trọng Tấn Albert	»	Lê văn Hay, Cholon
12. Trần trung Tâm	»	Trần văn Trọn, Minh đức, Travinh
13. Trần văn Lộn	»	Trần văn Sô, Đồng-sơn, Gocong
14. Trần văn Mẹo	»	Trương văn Thạch, Đức thắng, Binh thuận
15. Trần văn Cảo	»	Trần phước Tiến, Andong, Sadec
16. Hà văn Hải	»	Hà văn Cang, Long-châu, Vinhlong
17. Hồ văn Tu	»	Hồ văn Truyền, Tân qui tây, Sadec
18. Trần công Phương	»	Trần văn Tỷ, Thái-long, Cantho

Tên những trò thi đậu văn-bằng Tiểu-học ngày 1er Juin 1931 :

1. Lâm Cảo	Travinh		19. Lý văn Tài	Saigon
2. Nguyễn Hiệp	Binhthuan		20. Huỳnh at Mẹo	Soctrang
3. Nguyễn văn Ngọ	Binhthuan		21. Trương văn Được	Binhthuan
4. Nguyễn văn Đài	Saigon I		22. Phan văn Thơm	Saigon
5. Tăng at tu phước Ngọc	Cholon I		23. Nguyễn văn Mẫn	Cholon
6. Bùi ký Anh	Saigon I		24. Lưu văn Mẹo	Cholon
7. Nguyễn văn Giáo	Tanan I		25. Khoẻ	Cholon
8. Nguyễn văn Định	Cholon		26. Hồ văn Đâu	Tanan
9. Ung văn Vi	Binhthuan		27. Huỳnh văn Mỹ	Binhthuan
10. Nguyễn duy Thương	Binhthuan		28. Nguyễn ngọc Nam	Rienhoa
11. Huỳnh văn Triều	Sadec		29. Trương văn Thọ	Binhthuan
12. Trần thanh Nhân	Travinh		30. Lê văn Lớn	Mytho
13. Trần văn Hai	Rienhoa		31. Thâm văn Ngôn	Giadinh
14. Nguyễn văn Chi	Tayninh		32. Ngô văn Du	Cholon
15. Ngô An	Nhatrang		33. Nguyễn văn Hoe	Binhthuan
16. Ngô a Dung	Nhatrang		34. A Kim	Saigon
17. Ngô a Tai	Nhatrang		35. Nguyễn văn Ngọ	Cholon
18. Nguyễn ngọc Đẹ	Rienhoa			

Nota — Ông Bà muốn hỏi đều chi xin viết thơ bằng cuốn Biên-Lý của Học-trường

Thuốc THIÊN-THỜI của Pharmacie NGUYEN-VĂN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người. Nếu có CŨLA thiệt thoa tiếp thêm, đừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Dám cam đoan.

TIỂU THUYẾT CỦA DƯỢC-NHÀ-NAM.

VII -- Ngọn đèn trước gió

— Tôi không muốn bà nói tới việc nhà tôi nữa đâu, tôi cũng không cầu bà lo liệu giùm cho tôi đâu.

Nàng nói rồi bỏ đi lại ghế xích đu mà nằm sắc giận hầm hầm. Một lúc nàng tiếp :

— Ở trên đời nầy, người phải kia mà mình còn không chuộng được thay, huống chi của cải mà quí báu gì, phải mà luyến nó cho mất công hôn ! Tôi nói thiệt đa ; tiền của là buội cát bẩn mọn, tôi chết tôi đem nó theo không được thì tôi không buồn gì, duy có người có nhơn nghĩa qui báu kia, bởi tôi còn sống tôi đã không gần gũi mà chồng tôi chết cũng không đem theo đặng, mất tốc chớ.

Bà nằm là người dốt nát quê mùa, nghèo khổ, thuở nay chỉ biết đi ở đợ đặng chắt lót tớ đăng, nên bà thấy tiền của nhiều thì ham, nghe oai quyền lớn thì sợ, chớ bà không biết xét nét việc đời, không hiểu thông thả sự, không biết xem đạo lý, không biết xem nghĩa nhơn, cho nên bà thấy Diệp - Hoa bỏ của thì bà tiếc giùm, rồi nghe nàng quở la thì bà khiếp sợ, chớ bà không thấy rõ tâm lý của chủ, không biết xét coi của đời lại sao mà hèn, người biết nhơn nghĩa là ai mà chủ gần không đặng. Bà nghe Diệp - Hoa than thở thì bà đã không hiểu gì hết mà bà lại cho tưởng rằng Diệp-Hoa vì thất chí nên muốn loạn lắm, bởi vậy nên bà nghe chủ quở thì không dám hó hé lời gì nữa hết, bỏ đi ra nhà sau một nước.

Diệp-Hoa nằm lim dim một chút thì nghe đầu trên ghế ngủ quên. Bà nằm thấy nàng ngủ rồi, thì bàn ủi rồi đặng thăng nằm sớp-phơ coi nhà giùm, bà chạy tuốc qua chợ cũ cho con Dựa hay Diệp-Hoa đi về.

Con Dựa nghe tin lật đật chạy qua thăm chủ cũ. Qua đến nơi thì Diệp-Hoa đã vô phòng mà ngủ rồi. Con Dựa ngồi nói chuyện với bà nằm dưới nhà dưới mà chờ nàng dậy đặng khuyên giải nàng ít đều. Bà nằm mới thuật lại cho con Dựa nghe việc Diệp-Hoa tính để cho bạn Khí kiện lấy nhà và đồ đạc mà thôi, chớ không chịu bỏ tiền bán lấy mà trả nợ, rồi bà có khuyên nàng bán cái nhà và một mớ đồ đặng tính cho xong, mà nàng quyết không thì không, lại nói nào tiền của là buội cát, nào là nhơn nghĩa qui hơn... bà không hiểu gì hết. Bà nói rồi bà lại thêm :

— Tao coi bộ lòng mầy cũ hư nhiều lắm, tao chắc cũ vì thất chí ngã lòng nhiều phen nên cũ loạn trí thì phải ! Cũ tính chuyện nghe kỳ cục quá !

Con Dựa nghe bà nằm nói chuyện thì sắc mặt nó buồn nghiễn. Nó ngồi chờ gần một giờ đồng hồ thì nghe Diệp-Hoa ho trong phòng ; một chập lại dớt rồi lại ho nữa tiếng ho nghe khô khan lắm. Nó đi pha một thau nước bưng lên để sẵn trên bàn cho Diệp Hoa dậy mà rửa mặt, rồi vô phòng nàng mà thăm chừng. Nó mới bước vô phòng thì thấy Diệp-Hoa nằm sấp trên giường đầu day ra ngoài ống nhổ đương khạc, nhổ. Nàng thấy con Dựa bước vô thì nằm ngửa lại, mặt thở không muốn ra hơi. Lấy khăn lau mồ hôi mặt và nước mắt rồi mới hỏi, giọng hỏi nghe khe khe :

— Mầy qua hồi nào đó, Dựa ?

— Thưa tôi qua cũng lâu rồi, cũ mắc ngủ nên tôi chờ cũ dậy.

— Chờ tao dậy làm giống gì ? — Thưa, không có chuyện gì hết, tôi chờ cũ dậy đặng ít ăm cũ mà thôi. Hôm qua cũ có được dây thép của tôi hôn ?

— Không.

— Ủa, sao vậy, kia ?

— Mầy đánh dây thép cho tao hay việc Côm-mi Chẩn đó phải hôn ?

— Dạ, bà nằm bà có nói..

Diệp-Hoa lấy tay khoát khoát con Dựa và nói :

— Thôi thôi, bà nói giống gì bà nói, tao đã nhứt định rồi, không ai đổi ý tao được hết. Nếu mầy có tiền của thì tự ý, đồ tao đó, mầy muốn bưng thứ gì thì bưng đi kẻo để nữa họ biên tịch rồi lấy ra, không được một món rất nào hết, mà có lấy thì lấy đồ vật dụng nhỏ nhỏ một ngày một ít mà thôi, chớ tao cấm không cho khiêng đồ nặng nề đa, đây rồi quân khốn kiếp đó nó xấm xi xấm xịch tao ghét lắm. Thôi, đi ra cho tao nghỉ cho khỏe một chút, nói nhiều liếng nghe rứt đầu lắm.

Nàng lấy tay chỉ cái ống nhổ để dưới chưn giường mà nói tiếp :

— Mầy coi, ngày nay tao đau như vậy đó. Mầy với bà nằm răng nghe lời giùm tao một chút, để tao nói quá tao chết gấp hay giờ đa !

Con Dựa thấy nàng chỉ cái ống nhổ mà nói như vậy thì nó bước lại dòm cái ống nhổ, thấy trong đó có nước miếng, có đàm, có máu cụ bằng lòng tay mà hầm tím, thì nó biến sắc, nhìn mặt Diệp-Hoa sửng sốt, rồi lại ngồi trên nó giường nói :

— Trời đất ôi, cũ đau như vậy thì còn gì nữa. Để tôi rước thầy thuốc tây tới coi mạch cho cũ uống thuốc nghe ?

Diệp-Hoa lắt đầu. Con Dựa nói :

— Nếu cũ không chịu thầy tây thôi để tôi đi rước thầy Annam nghe hôn cũ ?

Diệp-Hoa mở mắt ra ngó con Dựa rồi nói :

— Tao nói tao không uống thuốc gì hết. Đi ra đi cho tao nghỉ cho khỏe mà, dài hôn ! (Còn nữa)

A. C. R. I. C.

AGENCE COLLECTIVE DE REPRÉSENTATIONS INDUSTRIELLES EN INDOCHINE

SAIGON

N° 29, Boulevard Norodom

Giây thép nói N° 402

Grand Premier Prix
Foire de Saigon 1927 - 1928

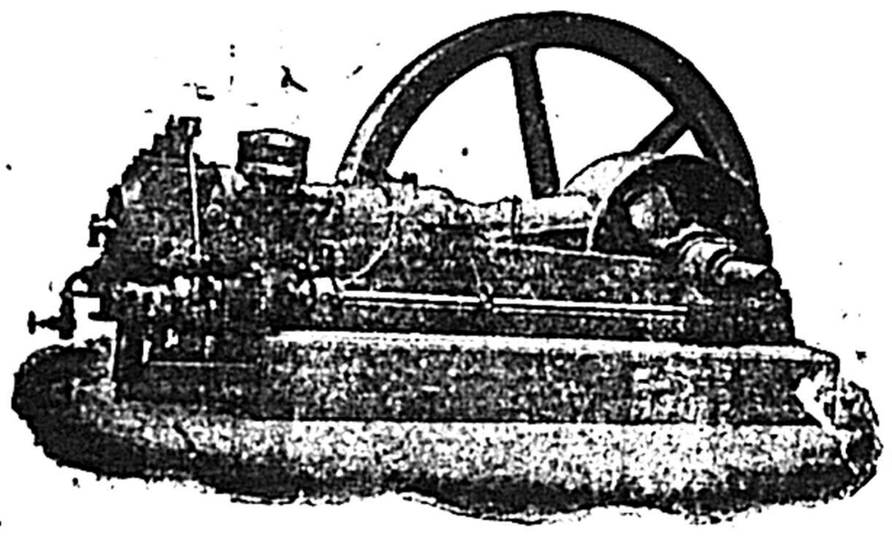

Bán và ráp các thứ máy xay gạo đã có bái kỷ lớn nhỏ, có cối chà (cối café). Đã ráp rồi nhiều cái máy nước đá, máy TOMIE đem nước vô ruộng đã có lớn nhỏ, và có máy cày chạy bằng mazout. Có đủ cũ máy cưa lớn nhỏ và đồ bào tăng, và máy đèn khí rất tiện để trong nhà chạy bằng dầu cặn (có đủ thứ máy và nhà nông). Có làm Đại-lý bên Đức và Anh nhiều hiệu Moteur đứng và nằm chạy ngoài và nâng (Diesel et semi diesel) đứng rằng dầu cặn (Mazout) ít hao dầu mỡ và rất tiện cho chạy.

Cũng có làm đại-lý bên HUÊ-KỲ nhiều cũ moteur Canot đứng sẵn, thứ gắn trong và ngoài ghe đã có mà-bạc và có sẵn tại kho Saigon.

Thiên hạ đồn

Danh vang bốn biển, tiếng lừng tám phương, là thuốc bỏ Á-phiện của hiệu Tiêu thiên-Tiên, ở Tonkin gởi lại, bảo bổ chẳng dùng cốt Á-phiện. Cách bỏ giảm đã mất mà lại bổ. Dầu cho lúc nhược bực nào trăm ngàn người không sai một, làm việc khoẻ mạnh rồi về như thường chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết, đi đường dùng rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1 $ 00

Hút ít 2 cũng 3 ve đã bỏ, ai mua dùng không công hiệu, xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại Rue Mayer 128, Bd de la Somme N° 87 ; Rue Amiral Courbet N° 22 ; và Rue Vannier N° 74 – là tiệm trồng răng hớt tóc danh tiếng nhứt Saigon, nơi tiệm đều danh tiếng xưa nay đồng có bán thuốc hiệu Tiêu-Thiên-Tiên, ai mua cũng phải ngừa kẻo lầm giả mạo. Còn bịnh huê-liễu như Dương-mai cũng đều lấy bịnh nhẹ nặng bực nào uống trong ngoài 2 $ 00 tuyệt nọc. Lục-tỉnh ai muốn làm Đại-lý xin viết thơ thương-nghị. Quí-vị muốn gởi lãnh hóa giao ngân cũng được, thơ và Mandat gởi cho M. Lê-văn-Anh, Commerçant Bd Albert 1er N° 142 Dakao, Saigon

Nghề sơn máy là nghề lợi hơn hết

Ai sơn cũng đặng
— khỏi cần học —

Có máy và sơn đủ kiểu và đủ màu
Danh tiếng khắp cõi Đông dương
Xin do nơi bổn hãng mà thương nghị

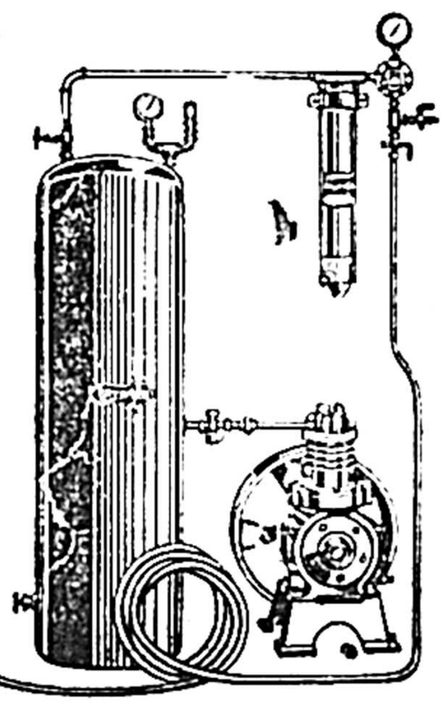

Auto-Accessoires

Hãng DIDIER
61, đường Fellerin
SAIGON

Chuyện rất mới lạ !

Qui bà qui cô, chị em Nam-kỳ ta hãy để ý

Tại châu-thành Cần-thơ gần đây mở, nổ ra một NỮ-LƯU HỌC-ĐƯỜNG do bà Huỳnh-ngọc-Nhuận sáng lập.

Trường nầy chuyên dạy văn-học, và các môn « nữ công nghệ-nghiệp » cho các bạn phụ nữ lớn nhỏ ấy là điều ta nên để ý.

Về văn-học thì lãnh dạy từ lớp đồng ấu đến thi sơ-học (certificat d'études primaires). Có dạy đờn piano.

Sự dạy dỗ rất chuyên cần, bề ăn ở trông nom rất kỹ lưỡng.

Về « nữ-công nghệ-nghiệp » thì dạy các môn sau đây :

1° Dệt thêu cườm (theo kiểu kim thời).

2° Các môn thêu đương theo kiểu lắc kỳ rất tinh xảo.

3° May các thứ áo đầm, đồ y-phục đồ hầu và các môn khéo đẹp để chưng salon.

4° Dạy nấu ăn và làm các thứ sanh tây và ta.

5° Dạy may y-phục Annam.

Mỗi môn đều có thầy chuyên môn cần dạy cho học-sanh mau đặt thành.

Lối Juillet nầy trường học các nơi đều bãi, duy có khoa dạy « nữ công nghệ-nghiệp » trường dạy cứ dạy hoài, hầu tiện bề cho các học-sanh ở trường khác đến học trong lúc bãi trường.

Tiền trường lúc nầy tính lại nhẹ hơn lúc trước xin biên rõ dưới đây :

Lớp nhứt mỗi tháng	18 $	00
Lớp nhì »	17	00
Lớp ba »	16	00
Lớp tư »	15	00
Lớp năm »	14	00
Lớp sáu »	14	00

Về khoa học « nữ-công nghệ-nghiệp » thì mỗi tháng 15 $ 00

Về khoa « văn-học » thì ngày 1er Août 1931 sẽ tựu trường.

Muốn cần hiểu rõ thêm đều chi xin cứ viết thơ ngay cho :

Mme Huỳnh ngọc Nhuận
Propriétaire
Như-Văn Nữ-lưu học-đường
Cantho

Ecole Centrale de Commerce

47, Rue Vassoigne — Saigon-Tânđịnh

Directeur : TRẦN-MẠNH-NHÂN, Ingénieur

Ecole Centrale de Commerce là trường thương-nghiệp rất lớn tại Saigon, sáng lập đã lâu năm, chuyên dạy các khoa : Bút toán, đánh máy viết, viết tắt chữ Pháp, chữ Anh, tiếng Quảng-đông và nhiều khoa khác thông dụng tiện. Các vị giáo-sư đều có cấp bằng trường Cao-đẳng Pháp-quốc và ngoại-quốc, hết lòng dìu dắt học-thanh nên trong đường học vấn, nên những cựu-học-sanh đều có việc làm và được chủ hãng khen ngợi.

Ngày 15 Juillet nầy mở lớp riêng dạy những học-sanh thi cử trường trung-học và sư phạm (préparation au concours d'admission aux Lycées et Ecole Normale). Một đang cử-nhân văn-chương (licencié es-lettres) và một đang cử-nhân cách-trí (licencié es-sciences) chuyên dạy. Các học-sanh học theo lớp nầy chắc đậu mười phần. Có chỗ mái mở cho học-sanh ăn ở trong trường. Cần hỏi đều chi xin viết thơ cho :

Monsieur TRẦN-MẠNH-NHÂN
Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce
47, Rue Vassoigne, SAIGON — TANDINH

— Rượu « Bổ Huyết » của hiệu : KHƯƠNG-LỢI —

N° 35, Rue de Paris, Cholon, là thứ rượu bổ hơn hết

KẾT QUẢ CUỘC THI ĐÁNH MÁY NƠI

Ecole Pratique de Commerce

7, René Héraud (Tân-định) Saigon

TÊN HỌC-SANH	Ở ĐẤT	NGÀY NHẬP HỌC	NGÀY THI RA	Đánh mất phút đặng bao được mấy chữ (mots)
Huỳnh hiếu Lược	Giađịnh	8-9-30	27-12-30	62
Nguyễn văn Hàn	Mytho	1er-10-30	id.	60
Nguyễn văn Hay	Phanthiết	27-9-30	id.	58
Nguyễn văn Lợi	Cholon	1er-9-30	id.	64
Nguyễn văn Trang	Thủđầumot	14-9-30	id.	69
Trần văn Nhi	Phanthiết	27-9-30	27-12-30	51
Nguyễn văn Nam	Longxuyên	12-11-30	16-1-31	66
Thân Bi	Tanan	12-10-30	id.	66
Phan tấn Khoa	Cholon	16-10-30	id.	56
Nguyễn hữu Kiêu	Travinh	16-12-30	8-4-31	54
Huỳnh công An	Tanan	5-1-1931	15-4-31	59
Nguyễn văn Khiêm	Sadec	25-2-1931	23-5-31	64
Nguyễn ngọc Hoa	Travinh	7-2-1931	id.	63
Phan văn Trí	Tanan	1er-4-31	1er-6-31	52
Phạm ngọc Quơi	Cholon	4-4-1931	23-6-31	71
Nguyễn quang Trực	Bentre	5-3-1931	id.	63

Directeur LƯƠNG-VĂN-HẬU
Cao-đẳng Thương-mãi cấp bằng

N. B. — *Học chung khoa, trường phát Certificat de fin d'Etudes) kể biên số « points » từ ngày nhập học đến ngày mãng học và gia thêm tư-cách về khoa học của từ trò*

Bảng trên 45 chữ (mots) trường phát cấp bằng (Diplôme de Dactylographie)

MINH TẠ
Tạo-Nhơn-Đường

Công nhận thuốc Điều kinh Bạch-đái-hoàn là BẮC-THÀNH-DƯỢC số hai

Nhờ xem báo « CÔNG-LUẬN » nên mới được biết hiệu thuốc « trừ tà bổ-huyết, giải lao », mấy thứ thuốc của đồng bang ta là hiệu Tạo Nhơn-Đường Trương-minh-Ý, N° 4, rue de la Gare de Hôcmôn.

Nguyên nội trợ của tôi đau đã dượt hơn 3 năm trời, cần thầy lương y nào cũng dể cho là đàn huyết kém rụt, cho thang từ bổ uống hoài mà không thấy hiển hiệu. Thấy lời rao hay thay bịnh e ngại của đàn bà như thế tính luôn tiền cước, tôi liền gởi mandat 2 $ 30 mua hai hộp thuốc « Điều kinh bạch đái hoàn » giá là 2 $ 00 cho nội trợ tôi đang thử trong ba bốn ngày coi thế ăn ngủ được, tôi lại gởi mandat mua thêm hộp nữa uống trong mười ngày thì hết chứng bạch đái hạ, hết nhức mỏi không còn chứng xay xẩm và xét ruột nhức đầu đau bụng như khi trước nữa. Hết tốn bạc trăm không hết, nay tốn có 6 $ 60 mà mua được sự mạnh khoẻ như thường, ăn ngủ biết ngon đứng đi thong thả. Nay vì cảm « Thi ân mộc nghĩa, thọ đa mạc vong » nên nay kính đăng cảm tạ hiệu « Tạo-Nhơn-Đường » sau chỉ giúm cho qui cô qui bà, ai có bịnh trăm trọ về phần máu huyết không xong, nên tìm thứ thuốc « Điều kinh bạch đái hoàn » hiệu tiệm Tạo-Nhơn-Đường, của ông Trương-minh-Ý ở tại Giađịnh Hocmon, mà uống thì chắc được mau lành mạnh, khỏi huyết điều hòa, đã ơn thấm thía.

Lời thành thật đăng tạ

Mme et M. VÕ-THÀNH-CÔNG
Điền-Điền Nhơn-Vương

(419)

TRỌNG LỜI CẢM ƠN ÔNG
Diệp-nhuê-Hùng

ở đường Marins số 134 Cholon (Trên lầu)

Tôi lấy làm hân hạnh mà đọc lời hàng trên báo-chương, ngỏ lòng đến ơn Diệp Tiên-sanh, là người cứu tôi khỏi bịnh rất nguy là bị hành Tết đã trường lấy mười mấy năm trường. Mỗi lần đau tiếng (Ta) đều có máu cả mủ, đi đứng khó chịu. Tôi uống đủ thứ thuốc tây nam, đều chẳng hết, may nhờ ông Diệp Tiên sanh dùng vật hóa-học mà trị, không cắt mổ chút cả. Ông dùng hóa-học sích cột vô mà thoa thuốc, qua hai mươi ngày thì tôi được lành bịnh. Thật là tài.

Nay kính

(419) NGUYỄN-V-THINH
144, Marcel Richard, Saigon

Trừ bịnh phong - tình

Ông Trần-đức-Tâm y sĩ Việt-Nam đã du học Trung-hoa, Nhựt-bổn đã cấp bằng tốt nghiệp tại công y học-đường Quảng-đông nay về nước chế đủ các thứ cao, đơn hoàn tán theo lối hàn học chữa đủ các bịnh, người lớn trẻ con, hay nhứt là thuốc trị bịnh phong-tình, hạ-tiền vân vân, đều bịnh lâu mới khó dễ cách nào cũng có đủ thuốc chữa lành tận nọc. Mua thuốc xin nhớ kể bịnh thật kỹ khỏi lầm bịnh nọ uống thuốc kia.

Có trữ bán tại Saigon hiệu Nguyễn-thị-Kiêm số 30 đường Aviateur Garros, dây nói 9.22.

Cantho — Tế-Nam-Đường số 21 Đại-lộ Gallieni.

Các nơi khác viết thơ để cho từng đại-lý là

M. Đinh-thành-Song
(Thaibong) à Cái-nhum

Muốn hỏi đều chi xin nhớ đề tên mà trả lời.

HÃY DÙNG PHÂN TRO HIỆU "CON CÁ

THÌ HUÊ LỢI TĂNG BỘI PHẦN

THỂ THÁO

Coupe de Juillet

Police thua Commerce 1 à 2 Thudaumot thắng Govap 3 à 1

Cuộc tranh Coupe de Juillet thì đây đã gần liồi kết, rốt cuộc chỉ còn Commerce và Thudaumot đi finale với nhau thôi —

Chủ nhựt rồi, trời nắng như lửa đốt, song thế cũng may cho bàn hội, chớ phải một đám mưa dầu đã tận tình mấy cũng ra 35

Đúng bốn giờ thiếu 15, M. Hứt làm Giám-cuộc ra lịnh cho hai hội Police và Commerce ra sân tranh tài. Commerce với Police gặp nhau tay không phải anh em, chớ tình đối với nhau như một. Lâm khi hai bên rồi phải đụng chạm nhau thì bắt tay xin lỗi ngay, thành ra đi xem bơ thờ quá. Thật ra Police cũng ráng đá, chớ Commerce vẫn xem như thường, trọn 30 phút, banh ở địa phận Police mà Commerce chỉ tống có một bàn do Sanh đá tạt vào thôi. Lẽ thì Commerce thắng nhiều lắm, song lại đá cà rốn mà chơi.

Qua nửa giờ sau Police có công kích Commerce lại mấy lần, song không làm chi được.

Police bị phạt liền tiếp hai bàn penalty. Kinh đá nhẹ cho thủ thành bắt, nhưng thủ-thành lại đưng khoanh tay ngó trái cầu. Toát sự Commerce không quyết ý thắng 2 bàn penalty, ấy chớ nếu Commerce muốn thắng thì dễ cho Thạnh đá rồi, có đâu thủ-thành lại đứng điểm nhiên được.

Còn 5 phút chót, Commerce có đá cho Police gỡ lại một bàn, đặng cứu chút danh giá.

Hai hội đá xem bơ thờ quá không khen được ai, phương chi hai hội tận tình ra hết tài nghề đối địch thì chắt Police thua ít lắm là 5 bàn trọn.

Commerce thắng trận nầy rồi phải lo rèn tập binh mà lại đùng bẵn bờ, tự tin mình quá không nên.

Trận kế Thudaumôt gặp Govap, thì thấy khán giả ai lại không không bàn Govap thua, nhưng thua một cách bằng bỏi đáng thương quá.

Hàng ngũ Govap thấy có anh ẻo cầu tướng nhỏ mới tấn lên, còn Thudaumot thì có sửa đổi hàng ngũ chút ít vì thiếu Hà, Công và Vân.

Lẽ thì trận nầy M. Lung làm giám-cuộc, song M. Lung không đến sân, nên Tổng cuộc phải chọn M. Nicolas, M. Nicolas mới làm giám-cuộc lần đầu trận lớn lao nầy nên có sơ xuất nhiều chuyện và bị khán-giả la rầy giữ lắm.

Mới khởi chiến 10 phút đầu, Govap hăng nái đem hành công phá Thudaumot liền nhiều lần nguy quá và tưởng Govap có thể chộ vốn được, không dè phải thối vọng luôn đến phút chót.

Công kích mải mà không thắng được, mà nếu Thudaumô đem binh qua địa phận Govap thì thấy Govap thua rồi. Tịch ra tài đội đầu mấy lần hay quá, song bỗ thủ thành Govap ráng cứu khỏi, cứu trái đó còn trái khác. Tịch cũng đội đầu mà thắng, kế Vĩ luân phiên thắng bàn thứ hai.

Còn 2 phút nữa mãng 30 phút đầu, nhưng Gô-vấp ráng gỡ được một bàn thì quí, khán giả vui mừng vỗ tay rền cả sân Mayer.

Qua nửa giờ sau, nếu Thudaumôt không thắng bàn Penalty thì Govap thủ huề được rồi. Bàn penalty nầy Thudaumôt, theo lệ thường đối với hội dưới tay đều đá bỏ hết, thế mà Tịch không nhường cầng chút nào cả. Bàn penalty kế cũng Tịch đá nhưng Đỗ bắt được khán giả vui mừng la rộ om sòm

Vì match dượt chơi chắc Tịch đá bỏ coupe nầy, song vì match chánh không lý Thudaumot đá bỏ thì uổng công trình lo rèn tập bấy lâu.

Dứt trận Thudaumot còn thắng Govap 3 bàn thua lại một.

Giám-cuộc có hơi lộn xộn một chút, vì mới cầm tu hít ra sân lần thứ nhứt (mấy trận lớn). — Thudaumot bữa qua có vẻ yếu nhiều. — Mũi thiếu dượt mau mệt, chỉ có Chưa, Lê, Tịch, Vĩ và Kim đáng ghi công.

Govap nên chấm cho Chiêu trước nhứt, còn bao nhiêu vẫn tầm thường. —

Tóm lại rồi mấy trận đấu cầu, Commerce với Thudaumot cũng đi nhau trận chót --

Coupe de Juillet nầy sẽ lưu luyến với Commerce nữa chăng ?

Chánh-Trực

Nước dưng nơi Cửu-long-giang ngày 17 Juillet 1931

NHỮNG CHỖ ĐO NƯỚC	NGÀY ĐO NƯỚC	MỰC NƯỚC LÊN: mực cao và thấp 1931 — những ngày đó	MỰC NƯỚC LÊN: mực cao và thấp 1931 — trước 1 bữa	MỰC NƯỚC LÊN: mực cao và thấp 1931 — [illegible]	MỰC NƯỚC LÊN: mực cao và thấp năm 1930 — cùng ngày ấy	MỰC NƯỚC LÊN: mực cao và thấp năm 1930 — [illegible]	NHỮNG NGÀY nước lên lớn hơn hết trong năm 1930
		m.	m.	m.	m.	m.	
Luangprabang	15-7-31	4.19	4.12	0.73	6.30	15.18	11-8
Vientiane		2.12	2.10	0.55	5.38	11.64	13-8
Savannakhet		4.15	4.28	0.09	6.85	11.85	19-8
Không		2.75	2.86	0.13	4.22	6.51	18-8
Strungtreng	14-7-31	4.40	4.16	0.72	6.81	10.13	16-9
Sambor		3.80	3.75	0.24	5.70	9.66	26-9
Phnompenh		4.64	4.58	1.84	7.37	10.69	3-10
Soocirou		5.10	5.02	3.15	6.95	11.88	11-10
Tanchau	15-7-31	2.34	2.43	1.30	3.53	5.67	4-0 (N.G.)
Chaudoc		»	»	1.26	3.03	5.36	18-10 »
Longxuyên		2.52	2.40	1.01	2.77	3.66	12-10 »
Nhơnsap		2.32	2.25	1.79	»	3.95	22-11 »
Rachgia		1.98	2.10	1.14	»	2.62	17-1 »
Thotnot		»	»	»	2.38	3.75	24-10 »
Cantho		2.37	2.33	1.57	2.38	3.03	13-10 »
Cầuau		1.47	1.47	1.03	1.26	1.22	5-11 »
Duatho	14-7-31	2.44	2.44	1.10	2.14	2.71	10-3 »
Daingai		2.50	2.50	1.00	2.31	3.12	9-10 »
Vinhlongtanh		2.51	2.48	2.17	2.74	3.44	3-10 »
Sadec	15-7-31	2.00	2.05	1.40	2.17	2.79	12-10 »
Vinhlong		1.49	1.62	0.76	1.35	2.15	16-2 »
Travinh		2.40	2.31	1.36	1.95	4.73	9-10 »
Cáibè		1.27	1.27	0.28	1.07	2.88	24-9 »
Mytho		1.94	1.93	1.26	1.63	2.81	20-11 »
Tânan		1.10	1.14	0.75	0.77	1.42	25-9 »
Bentre		1.08	1.00	0.63	0.82	1.45	27-10 »
Phước		1.08	0.97	0.44	0.85	1.29	16-2 »
Kâm		1.09	1.13	0.65	0.89	1.37	15-10 »
Vũng tàu		1.25	1.40	0.60	0.88	1.30	15-10 »
Cap St-Jacques		0.67	0.52	0.23	0.32	1.82	24-9 »

THẾ-GIỚI ĐẠI-SỰ

Pháp

Hơn 10 triệu người đi viếng trường Đấu-xảo

Hôm bữa 14 Juillet, nhằm lễ kỷ niệm Dân quốc nước Pháp, có tới 210.556 khách du - lịch đi viếng trường Đấu-xảo thuộc địa. Kể từ hồi mở cửa tới bữa 15 Juillet, cả thảy có trên 10 triệu người đi viếng rồi.

Thiệt là cuộc Đấu-xảo lần nầy ở Pháp được hoan-nghinh lắm.

■ ■ ■

Y-pha-nho

Nhơn-dân bất-bình dập phá dinh Đốc-lý

Nhơn-dân ở thành Cạt - ta - đân (Carthagène) rất bất-bình về cách của quan Đốc-lý ở đó đối đãi với bọn thất-nghiệp lắm. Họ có phái đại biểu tới dinh Đốc-lý kêu nài quan Đốc-lý tỏ ý không chiều theo nguyện-vọng của dân được.

Nghe vậy, mấy người đại-biểu áp đập phá bàn ghế rầm rầm. Còn dân-sự lông-nhông ở ngoài kéo tràn vô đánh phá dữ lắm.

Người ta sợ rồi đây sẽ có cuộc tổng đình-công chớ không chạy đâu khỏi cả.

■ ■ ■

Huê-kỳ

Đất động

Thành Guayaquil ở Huê-kỳ bị đất động. Nhà cửa hư sập nhiều lắm, dinh đốc-lý và hai nhà thờ đều ngã hết.

Một người bị nạn nầy mà chết và nhiều người bị bịnh. Cuộc hư hao chưa biết là bao nhiêu.

■ ■ ■

Miên-điện

Tỉnh Phan đã yên rồi

Cuộc bạo-động của dân cách-mạng ở tỉnh Phan đã yên rồi. Vì chánh-phủ Hồng-mao thêm binh lính nhiều quá, mấy tỉnh gần đó dân cách-mạng bị giẹp yên hết, nên thế ở tỉnh Phan phải côi. Vì vậy bọn cách-mạng ở Phan bị bắt hết 92 người, mà viên lãnh-binh lại thoát khỏi.

■ ■

Đức

Có lẽ khỏi vỡ nợ được

Mấy bữa trước bổn-báo đã đăng an rằng tình hình tài-chánh nước Đức nguy lắm: Nhà băng đóng cửa rầm rầm, đồng mác (*mark*) mất giá, thị-trường nơi nào cũng lên: ai cũng lo nước Đức đến phải khánh-tận mất.

Curtius

Ngoại-giao Thượng-thơ nước Đức

Nước Pháp, nước Hồng-mao và nước Huê-kỳ ra tay cứu cho nền tài-chánh nước Đức. Ba nước ấy tính cho nước Đức vay 500 triệu đồng đô-la. Nước Đức phải đem nhiều sản-vật và tài nguyên trong nước làm đồ bảo-lãnh, thứ nhứt là khoản thuế thương chánh.

Bữa nay thứ hai 6 Juillet nầy, Đức, Pháp, Huê-kỳ, Hồng-mao mở hội nghị ở kinh-thành Luân-đôn để bàn tính việc cho Đức vay 500 triệu. Thủ-tướng Bruning và thượng thơ Ngoại-giao Curtius nước Đức qua Luân-đôn dự hội. Phần nhiều báo Đức ở Berlin không hoan-nghinh cuộc cho vay bất bảo lãnh nầy, vì cho là các nước làm mất cái quyền kinh tế tự-do của Đức.

■ ■ ■

Trung-hoa

Người Trung-hoa đã chế được xe hơi

Trên con đường kỹ-nghệ người Trung-hoa vẫn là người bước sau đi chậm hơn ai hết, thế mà mới đây họ đã chế được xe hơi để dùng.

Xưởng chế ra xe hơi nầy nghiên-cứu đã 2 năm nay, đến ngày nay mới có được kết-quả mỹ-mãn. Thật cũng là một sự vẻ vang trên nền kỹ nghệ của người Trung-hoa vậy. Ta phải biết rằng người Trung - Hoa bây giờ mà chế ra được xe hơi, là Trương học Lương vẫn có công lớn trong đó.

Nguyên từ mấy năm nay, Trương rất lưu ý về đường thiệt nghiệp của nước nhà, nên chi sức cho xưởng đúc sáng ở Liêu-ninh phải mở thêm một cái xưởng nhỏ để nghiên cứu về nghề chế xe hơi. Vì thế mà nghề đóng xe hơi ở Trung-hoa bây giờ mới có kết-quả tốt đẹp như thế.

■ ■ ■

Trương-phát-Khuê được thăng làm tiền-địch Tổng-chỉ-Huy

Hôm mùng 10 đây, Chánh-phủ Quốc-Dân quyết dùng Trương-phát Khuê làm Tiền-địch tổng-chỉ huy, giao cho Trương kéo binh đi Bắc phạt. Hiện giờ Trương đương cần dưỡng bịnh ở Hương-cảng, chừng nào thuyên giảm rồi thì Trương sẽ ra cầm quân ngay.

■ ■ ■

Lại có tin rằng Trương học Lương đã chết rồi Quả thật vậy chăng ?

Vì việc Trương học Lương trúng độc vào nằm dưỡng bịnh ở nhà thương Bắc-bình thì trước hết một tờ báo Nhựt bổ cáo rằng Trương đã chết tại nhà thương rồi.

Nhưng tin ấy đồn ra không bao lâu thì có Trương-học-Minh là em Trương-học-Lương gởi bài đính-chánh cho các báo, và kiện tờ báo kia. Lại mới đây Trương - học-Minh có chụp hình Trương - học-Lương mà gởi cho các báo nữa.

Nhưng có người nói rằng: Mấy cái đó đều là cách che đậy bề ngoài cả, chớ Trương-học-Lương quả đã chết rồi. Vì rằng người ta thấy tờ khi Trương nhiễm bịnh tới giờ thì Vu-phụng-Chi là vợ Trương cũng không được vô thăm chồng.

Vợ chồng là chỗ chí-tình mà Vu Phụng - Chi không được vô thăm là vì lẽ gì. Có lẽ người ta sợ Vu Phụng-chi đau lòng nỗi chồng mà tiết lậu sự bí-mật gì đó chăng ?

Lại mới đây (theo tin báo Kim-tinh) thì có nhà hàng-hải nói rằng Trương-học-Lương đã chết rồi, cứ coi như bao nhiêu việc lớn ở Đông-bắc mấy lúc nầy đều do bọn Vu học Trung, Vạn phúc Lân gánh vác thì biết.

Đầu xanh tuổi trẻ đọc đất ngang trời, con người thế ấy mà chết sớm thế ấy thì thật là một việc đáng tiếc.

Nếu Trương quả vì trúng độc mà chết thì nước Tàu sau nầy e không khỏi sa vào vòng nội biến lớn lắm, mà Tưởng-giới-Thạch chắc không thể ngồi yên với cảnh Đông-tam-tỉnh cho được.

NGUỒN LỢI BUÔNG TRÔI THA NỔI

(Tiếp theo trương nhứt)

Nước lăng giềng đã lần hồi đến sự kết-quả tốt lành như thế ! Mà lần hồi đến sự kết-quả ấy là nhờ ở công cán lớn lao, ở sự thí-nghiệm tốn kém của chánh-phủ bên Miến-điện

Chánh-phủ ở Miến-điện đã làm như vậy, Chánh-phủ Pháp lẽ nào lại bỏ nguồn-lợi của Đông-dương ?

Bước đầu là bước khó khăn, chỉ ước tôi xin chánh-phủ một mặt lập ra nhiều sở ương cây, thấp nhánh, hoặc làm cách khác cho giống càng ngày càng tốt thêm lên, một mặt đặt phần thưởng để khuyến khích nhà trồng trỉa, về sau nầy giúp nhà tư-bổn sắp đặt tiền có máy làm ra hơi lạnh cho thích hợp với lối chuyên chở trái cây đem bán ra ngoài

Làm như vậy, tức là chánh-phủ kéo lại gìn giữ một cái nguồn lợi của thuộc-địa bấy lâu buông trôi thả nổi theo giòng, không ai đếm tới, lại ngăn giùm cho thuộc địa khỏi sợ cái bịnh-cơ trầm trệ như lúc nầy lại xảy ra một lần nữa. Cái vấn đề thất-nghiệp lại sẽ đặng giải quyết một cách ổn-thỏa, khỏi phải bận lòng nhà nước.

Về việc đặt ra phần thưởng để khuyến khích, chúng tôi tin rằng chỉ phải thi hành lúc đầu đặng lục lòng nhà trồng tỉa, chớ sau rồi khỏi phải trở lại nữa, vì trồng cây trái sẽ làm lợi cho dân muôn phần, thì tự-nhiên họ làm, khỏi phải khuyến-khích chi cả.

Còn một chỗ lợi lại nầy nữa, trong việc chánh-phủ gia tâm cứu vớt nguồn lợi thuộc địa : nước Pháp cũng là nước, nhiều trái cây lắm, chúng có việc chở chuyên thuận tiện, nước Pháp sẽ nhờ đó mà đem trở qua bán cho thuộc địa những thứ trái mà thuộc địa đang dùng của nước ngoài.

Đều nguyện vọng của chúng tôi là xin Chánh phủ để ý tới nguồn lợi lớn lao ấy của thuộc địa, càng sớm càng hay.

Nguyễn long Sinh

Phòng khám bịnh
THUDAUMOT

Trần - văn - Sang

Lương-Y Bổn-quốc
Cấp bằng Cao-Đẳng Học-đường
HANOI

1° Cả tỉnh Thudaumot đều hoan-nghinh, bịnh khỏi mất công đi xa và đỡ tốn tiền đi Saigon mà lại khỏi mất thì giờ qui báu.

2° Trị đủ các chứng bịnh ; có thầy phụ giúp rất cẩn mẫn bịnh, làm cho qui khách sẽ vừa lòng.

3° Nhứt định giá nhẹ để cứu người trong cơn đau yếu (không muốn đi nhà thương thì, hoặc không đủ sức đi đến mấy ông Bác-sĩ).

Giờ coi mạch:

Sang : 8 giờ tới 11 giờ
Chiều : 3 giờ tới 5 giờ

Xin qui khách đến uống thuốc một lần thì mới tường chơn giả.

Nhựt-bổn

Muốn bay qua Thái-bình dương nữa

Hai phi-công Pháp Lebrix và Doret bay từ Paris qua Tokio có thất bại rồi, thì nay có hai vị khác là Caduo và Petiot đã đi tới Yokohama, để tính bay ngang Thái-bình-dương không nghỉ.

Hai vị nầy một người là thợ máy, một người người làm việc bưu-điện. Chưa biết cuộc bay nầy có thành công được không, hay cũng thất bại một cách đáng tiếc như Doret và Lebrix nữa ?

RẤT HAY! RẤT HAY! XIN ƯU Ý

Hãng Manufactures Indochinoises de Cigarettes Cholon có lập ra một cuộc phát phần thưởng cho mấy đàng dùng thuốc M.I.C.

1° Muốn được phần thưởng xin hãy đem lại :

Hãng Manufactures Indochinoises de Cigarettes
450, Av nue Maréchal Pétain. Cholon

Nữa đường Saigon-Cholon gần trường học Lycée Pétrus Ký.

Ngày 31 Juillet 1931 trước năm giờ chiều.

Những bao thuốc M.I.C. sọc xanh dùng rồi.

2° Ai đem bao không lại nhiều hơn hết thì đặng phần thưởng nhứt, ai ít hơn được phần thưởng nhì vân vân.

3° Còn kỳ nầy không được lấy bao không lại kỳ sau đem ra tranh nữa cho đến khi đặng một món đồ thưởng.

4° Cuộc nầy có phần thưởng kể ra sau đây :

Phần thứ nhứt — 1 cái xe máy Peugeot luxe
» » nhì — 1 cái xe máy Peugeot ordinaire
» » ba — 1 cây vàng nặng 20 thước
» » tư — 1 » » » »
» » năm — 1 cái đồng hồ (réveil)
» » sáu — 1 » » » »

Y-KHOA TẤN-SĨ
Docteur COUTURIER

Cựu chủ-nhiệm Y-viện chữa bịnh con mắt ở Huế

Bố cáo cho công-chúng hay :

Kể từ ngày thứ hai 27 Avril 1931, Ngài sẽ mở phòng khám bịnh con mắt tại số 91 đường Mac-Mahon. (Góc đại-lộ Bonnard và Mac-Mahon).

Giờ khám bịnh :
Sớm mai : Từ 7 giờ tới 10 giờ
Buổi chiều : Từ 3 giờ tới 6 giờ

Dây thép nói : 1125

THEO GIẢI THƯỞNG

Huê nguyệt hoàn thuốc thần hiệu Trị các chứng bịnh hoa-liễu, phong-tình, cộng nhọc lâu mau một cách cấp kỳ trở dậy tuyệt căng mà khỏi hại về đường sanh dục. Ai phải căng bịnh hiểm nguy mau gởi thơ hoặc sĩ vẽ bán lại làm phước, có Huê-hồng nhiều lại được giải thưởng.

Nguyễn-văn-Nên
Hôtel Huê-Viên Cantho

Giá báo sửa lại :

Một năm	15 $ 00
Sáu tháng	8 00
Ba tháng	4 00
Một tháng	1 50
Mỗi số	0 07

Giá Gạo

GIÁ LÚA

tại Cholon ngày 30 Juil. 1931

LÚA

Mỗi tạ 68 kilos

Gocong	2.16	Omon	2.40
Bentre bairi	2.60	Cairang	2.40
Cai lay	2.40	Thot-Not	2.40
Cai be	2.40	Longxuyên	2.42
Vinhlong	2.42	Châudoc trắng	2.40
Bakê	2.42	— Đỏ	2.05
Can-Choug	2.46	Tanchâu	2.00
Cang-Long	2.40	Sadec trắng	2.35
		— Đỏ	2.00
Travinh	2.47	CAOMIEN	
Bai-xau	2.45	Battambang	2.35
Bachieu	2.45	Bamam N.R	2.32
Rachgia	2.52	Soai rieng	
Phuocloeng	2.52	Lua	2.00

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo M° 1	3.25	1. tấm	3.50
Gạo M° 2	3.40	1 tấm	3.50
Hồi	1-1	2.75	
Tấm	1-4	2.40	
Cám nếp		1.50	
Cám tẻ		0.60	
Sao lên đi đàng rồi		11.00	

Tin Tàu

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Ambcise	19 Juil
G. Metzinger	28 Juillet
Pelbo	27 Juillet

Ở Tàu và Nhựt qua

Artagnan	23 Juillet

Ở Trung-Bắc-kỳ vô

Cap Tourane	27 Juillet
Forbin	30 Juillet

TÀU ĐI

Sang Pháp :

Artagnan	27 Juillet
Cap Tourane	31 Juillet
Chef Mailhol	25 Juillet
Forbin	3 Aout

Ra Trung-Bắc-kỳ

Ambrise	27 Juillet
Claude Chappe	29 Juillet

Đi Tàu và Nhựt

Metzinger	31 Juillet

Đi Singapour

Kính lời cảm tạ
Triệu-tánh-Du
Tiên-sanh
ở đường Jaccaréo số 32, Cholon

Nguyên tôi gặp khi huyết suy kém, phần lo phận sự nên hao tổn tinh thần. Sanh ra bịnh ho, gần một năm ; tôi uống đủ thứ thuốc chẳng thấy hết. Nay lại ho ra máu tôi rất lo sợ cho tánh mạng tôi.

Cũng may tôi có gặp M. Đài giới-thiệu tôi mới được biết ông Triệu-tánh-Du mà đến cầu-y, tôi uống thuốc của ông trên hai mươi ngày thì mạnh, tinh thần trăng kiện hơn xưa, và người em của tôi cũng đau về đường kinh, cũng nhờ ông trị hết.

Bởi nhờ ơn ông nên tôi chẳng nệ lời đi nghị, để ít lời trên báo ca tụng, vì là biết ơn chớ chẳng kể dao vịnh, nghe nói ông còn giỏi về khoa khắc cốt, bắt luận bịnh thì.

Kính tạ
HỒ-TRỌNG CẢNH
ở Pnom penh (Cambodge)

CHỤP HÌNH
MODERN PHOTO
Directeur : Nguyễn-bá-Thi
N° 1 Place Francis Garnier (Trước nhà hát tây)

Nhà chụp hình có tầng, bất luận giờ nào, trong nhà, ngoài trời hay ban đêm. Có remise 20 °/. cho các nhà đã chụp hình của bổn tiệm.

Tại sao càng ngày người ta càng ưa dùng thứ

DẦU THIÊN-HÒA *hơn các thứ dầu khác???*

Ai trả lời đặng câu hỏi nầy trúng, thì bổn-tiệm sẽ gởi tặng cho một cuốn sách « Học tiếng mẹ đẻ »

Xin nhớ để tên và chỗ ở cho rành rẽ, dặng để bề gởi sách tặng cho.

Pharmacie Sino-Annamite

THIÊN-HOA-ĐƯỜNG

208, RUE DES MARINS — CHOLON

MỘT ĐẢM ĂN CƯỚP VĂN MINH

(Tiếp theo trương nhứt)

Vợ chủ nhà gây ba cái răng

Chúng nó bèn tắt hết đèn khí trong nhà, xài đèn lỏ (lampe de poche) bắt trói cả nhà lại hết. 2 vợ chồng 1 đứa nhỏ 15 tuổi và thằng bạn cũng chịt, đều bị trói thúc ké lại hai tay sau lưng, và lấy đồ khớp miệng, của chúng nó đã làm sẵn sàng đem theo, dây chạc bố bông gòn, bèn nhét cứng miệng 4 người trong nhà, rồi lấy đồ khớp miệng lại không cho la; người vợ thì gia bị răng hô, nó khớp miệng làm mạnh tay gây ba cái răng, máu chảy nhỏ giọt đỏ dầm !

Lấy hết 6000$

Chúng nó cầm súng lục chỉ mặt 4 người trong nhà lùa vô bỏ trong buồng, ngoài nầy chúng nó kiếm gần 20 phút đồng hồ, mới gặp đặng chìa khóa để trên đầu tủ kiến. Chúng nó biểu tài-gia đi mở tủ sắt lấy vàng bạc. Tài-gia không chịu đi, bị chúng nó đuợt khảo ít lọi và hăm bắn; tùng thế tài-gia phải ép mình đi mở tủ sắt cho nó lấy gì thì lấy. Chúng nó lấy hết 45 tờ giấy xăn bạc đồng, bạc cắt, và vết mạch vòng vàng, bông tai, cả thảy tính ra có trên sáu ngàn đồng (6.000$). Chúng nó biết nói tiếng Tiều, tiếng Quảng và tiếng Annam rành rẽ lắm. Chúng nó lấy bạc xong rồi, dòng dã ăm; bỏ quên lại một con dao 2 lưỡi.

Mấy người tình nghi bị bắt

Nhà bị ăn cướp nầy gần sau nhà việc Vinhlợi, và cách bót linh kín 4 khoảng cột đèn khí.

Bọn ăn cướp đi rồi, thằng nhỏ lần mò rút cái tay ra được, liền lại vặn đèn khí lớn, mở trói cho mấy người kia ra, rồi trì hô và báo cò bót Linh kín bũa ra truy tầm tức tốc. Tốp bao xe hơi, tốp đi đón đường bộ, đường thủy từ phía.

Bọn cướp nầy có lẽ chẳng kịp là linh bắt được, vì tài-chủ biết mặt được 3 thằng ở Bạc-liêu, còn 3 đứa kia bên Tàu mới qua, có hay lân la với một tiệm làm đồng hồ sau chợ Bạcliêu. Anh chủ tiệm nầy bị bắt giam rồi, và một ả-xầm là tình nhơn của một anh trong bọn nầy cũng bị giam. Chúng nó có mướn phòng ngủ Bại-hòa, cũng đêm đó, 11 giờ chúng nó trốn đi, bỏ lại 2 cái va-li (valises) và cái nón trong phòng, không trả tiền phòng.

Hôm rày sở mật-thám Bạcliêu cũng có để ý đến 3 anh Tàu là mặt nầy, nghe nói nó là bọn cách-mạng Quốc-dân đảng bên Tàu mới qua.

Chiều lại sở mật-thám cho đòi hết mấy anh cách mạng Tàu ở tại Bạcliêu đến bót linh-kín cho tài-gia nhìn mặt, té ra không gặp đặng người nào hồi hôm.

Hiện nay sở mật-thám vẫn đang tầm truy gắt lắm. N.V.

Đàn-bà mọc râu

(Tiếp theo trương nhứt)

máu xấu, máu thừa thải không tỏ ở trong mình người đàn bà đi ra, ấy là cách thay cũ đổi mới, cũng như trăng có khi khuyết khi tròn nước có dòng xuống dòng lên vậy.

Thế là đàn bà mỗi tháng có kinh một-lần, chính là để xổ cái huyết hư đi ra, chớ không có gì lạ. Huyết chủ về âm, và thuận đi xuống, cho nên nó đi xuống mà ết ra, thành ra kinh-nguyệt.

Đàn ông không có kinh-nguyệt, nhưng cũng có huyết dư huyết xấu phải thải ra; nhưng ở cái cơ thể của đàn ông, thì huyết lại nương theo khí mà đi ngược lên theo mạch « xung » và mạch « nhâm » vòng quanh ra mép và cằm, và mọc ra râu.

Thế là râu của đàn ông, cũng như kinh của đàn bà, đều thuận theo lý tự nhiên mà tiết cái huyết dư huyết xấu đi. Bởi vậy cho nên nếu đàn bà huyết hư mà dời kinh ở dưới, lức là huyết phải chạy lên, thành ra mọc râu ở trên như đàn ông vậy.

Tuy cái lý-thuyết ở sách thuốc Tàu, do ông danh-sư họ Phương giảng ra như thế, nhưng theo ý tôi, vẫn có nhiều chỗ còn nghi, chưa biểu được rõ. Nếu bảo ở anh đàn ông, huyết xấu chạy lên trên mà mọc râu, vậy những người còn trẻ tuổi, chưa mọc râu, thì cái huyết xấu ấy tiết ra ngả nào ? Nếu bảo người đàn bà tắt kinh ở dưới, tất nhiên phải mọc râu ở trên, là do sự huyết xấu kiếm đường tiết ra, nhưng sao những người đàn bà không kinh, mà không thấy mọc râu ? Bổ là những điều nghi-vấn, để chờ các nhà bác-học xem xét và giảng giải cho mới đặng.

A. B.

KÍNH CÁO ĐỘC-GIẢ

Bổn-báo xin giới thiệu M. Dương-văn-Thăng là phái-viên của bổn-báo đi cổ-động và thâu tiền trong hai hạt Mytho và Gocong. Mong quí vị độc-giả sẽ hết lòng giúp cho, bổn-báo lấy làm thạm cảm.

B. B.

BAN UỶ-VIÊN ĐIỀU-TRA TÌNH-HÌNH NGHỆ-TỊNH ĐÃ XONG VIỆC RỒI

Ai cũng biết hồi đầu tháng Juin chính-phủ cử một ban uỷ-viên điều-tra tình-hình Nghệ-Tịnh, do quan chánh tòa Morché làm đầu, và Nghệ đó xét coi vì đâu mà lộn xộn, và dân muốn yêu-cầu những chi nào ?

Có tin nói tuần-lễ trước, ban uỷ-viên đã trở về Hanoi, vì ông việc điều-tra xong rồi.

Báo-kê mới lạ !

1 rue Philippini - Saigon

Nay có hàng bảo-kê mới lạ của ông hoạt-dồng François Sư chủ tiệm bột xoán mới lớp ra bảo-kê vỏ xe hiệu « Continental », ai muốn có hiệu ấy đem lại đóng thêm vài đồng bạc cho hãng ông, hãng biên số vỏ và cho giấy bảo kiết, trong tám tháng hoặc một năm, hễ vỏ bể bất kỳ rồi ro hay là mụt bể xăm vân, hãng ông đều thường vỏ mới cả, thiệt là rất đại lợi cho người dùng vỏ, kẻ nhiều kẻ mua vỏ khác xài đôi ba tháng đặt talon phần hồi rất tiết. Tiệm ông có trữ bán vỏ hiệu « Continental » bán bằt giá hơn hết.

480

RAO PHÒNG HỜ

Tiền bán số Qui-hóa có một mình ông François Sư và ông Nguyễn-tông-Lộc được thâu tiền mà thôi, nếu ai trả cho người khác, dầu mà rẹo hàng giấy tờ cũng phải thường cho hội.

Vậy nếu như gặp ai giả đi thâu tiền phải bắt ngay.

Luôn dịp cho đồng-bào đặng rõ : sau giấy số đã gần hết, có lẽ quan Thống-đốc sẽ sửa lại ngày xổ sớm hơn nên, ai chưa mua thì lo kiếm mua liền kẻo hết.

(465) BẢN TRỊ SỰ

TRƯỜNG TƯ « HUỲNH-KHƯƠNG-NINH » GIADINH

Có lớp cours Enfantin cho đến 3e année

Năm nay học-sinh thi đậu rất nhiều :

Tiểu-học đậu đặng 55 trò

Sơ-học đậu đặng 28 trò

Ngày tựu trường : 2 Août 1981

Ai muốn xin điều lệ nói cho ngay

CONG-VAN

Quan-lại thuyên-chuyển

M. Dissès, biện-lý ở Tòa án Saigon, được cử làm hội-viên ban hội-đồng cai-trị ở trường Nữ-cao-đẳng Tây thổ cho M. Allinot, đã ở trên.

■■■

M. Bùi-văn-Mẫu, quan hạng nhứt cơ binh tập ở Bạcliêu, được lối về Gocông, thế cho phó quản Trần-văn-Vĩ, xin đổi đi nơi khác.

■■■

M. Trần-văn-Vĩ, phó quản hạng nhì ở cơ binh tập Gocông, được cử đi xuống dưới Bạcliêu, thế cho quản Bùi-văn-Nam xin đổi đi nơi khác.

Kết-quả cuộc thi tú-tài tây

Mấy người có tên dưới đây được chấm đậu kỳ thi tú-tài phần thứ nhứt, về khoa-học và tiếng thông-dụng (*langues vivantes*)

MM. Nguyễn văn Ba, Nguyễn quang Anh, Nguyễn tùng Lộc, Ng. ân Mậu, Nguyễn văn Nghĩa, Trần đắc Thành, Bùi quang Tùng, Phạn kim Tường.

Một vụ kiện lạ đời

ĐỨT LƯỠI VÌ HUN NHAU TRÊN XE, TRỞ LẠI KIỆN HÃNG XE

Tháng rồi, tòa hộ ở quận Seine bên Pháp có xử một vụ kiện đứt lưỡi rất lạ đời.

Nguyên có một nhà kỹ nghệ ở Paris, chiều bữa nọ, ngồi xe tắc xi (taxi) đi với một người đàn bà, tình nhân của ông ta. Trên xe, hai đàng mâu mê, tỏ tình dan díu nhau dữ lắm.

Dưới bốn bánh xe cứ lăn, trên hai bên trai gái cứ hun nhau.

Rồi xe nầy đụng phải xe khác rất mạnh. Nhà kỹ-nghệ ta đứt mất chót lưỡi lưu về, đâm đưa vào tòa án ở Seine kiện hãng xe tắc-xi đó, nói sao không giữ gìn để xe đụng chạm cho ông ta đứt lưỡi, và đời tiếng thiệt hại. Tòa bèn phái một nhà chuyên-môn, xét ra lưỡi ông ta có dấu răng đàn bà.

Cái chót lưỡi đứt đó chắc rớt ở miệng người tình nhân của ông ta.

Hãng xe lúc bấy giờ mới cãi lại:

— « Nếu lúc ấy ông không hun ở trên xe, thì làm gì có sự rủi ro đáng tiếc như thế ấy ? »

Tạp chí *Cyrano* nói chắc ông ta cãi lại, mà lưỡi đứt nói không được, nên biểu Trạng-sư của mình cãi như vầy :

— « Tôi làm gì thầy tôi, hãng không can thiệp tới được; xưa nay có luật nào cấm không cho hành khách hun nhau trên xe không ?.. Đã không có luật ấy, thì sự rủi ro kia hãng phải chịu trách nhậm. »

Tòa định lại, chưa biết chừng xử ra sao.

DẠY HỌC

1° Thi cấp bằng sơ học

2° Chữ langsa và toán

Mỗi tháng :

Học bằng cách gởi thơ (par correspondance) .... 2$00

Học ngồi « tại trường » ... 4 00

Học trong 11 00

Gởi thơ cho M. Trần-khương-Thới Professeur libre à Tambinh Vinhlong

(481)

Phong-Cảnh :—

—: *Khách-Lâu*

ANGLE RUE PHILIPPINI ET DE BONARD

Phòng sạch sẽ, giá rẻ ; có garage để xe không tính tiền

Propriétaire VO-VAN-BAN

Téléphone N° 407

Tràng bông tang (couronnes) CỦA ANNAM LÀM RA

Bổn-hiệu chuyên làm tràng bông cườm đã lâu năm và đã xuất sản được nhiều nơi nay có thể tính giá rẻ hơn các nơi được phân nữa.

Có giá riêng cho hội Lương-hữu.

Giá từ 5$ 7-10-18 cho đến 100$

Bán sỉ và bán lẻ.

" La Tortue "

PHAN-THỨC-TRÁC

16, Sabourain, Saigon

Téléphone 9.95

TRƯỜNG TƯ THỤC

VIỆT-NAM HỌC-ĐƯỜNG

19-33, Boulevard Kichener, Saigon

Chuyên dạy các lớp sơ-học và trung-học.

Tựu trường ngày thứ hai 3 Août 1931, nhằm ngày hai mươi tháng sáu Annam. Học-sanh học trong (internes) nhớ tựu trước một ngày, để trễ rồi hết chỗ thì chịu.

Học trò mới xin nhập học phải viết thơ trước ngày tựu trường cho ông Bác-vật khoa tạo-tác Trần-văn-Nam, hiện thời làm Đốc-học « Việt-Nam-Học-Đường ».

Kỳ tựu trường tới đây, cách sắp đặc nơi trường sẽ đổi lại rất hoàn-toàn mĩ-mãn. Chư giáo-sư toàn là bực có đủ tư-cách giáo-dục đáng cho phụ huynh học sanh tin cậy. (483)

Ecole Michel

3, Rue Lanzarotte

Saigon

Có 1re, 2e, 3e, 4e Années và Cours Supérieur.

Cấp bằng sơ-học : 8 người đi thi, 5 người đậu : Ng.-văn-Phèn, Ng.-văn-Nhơn, Ng.-văn-Mỹ, Phan-tấn-Lành, Ng.-văn-Tuấn.

Cấp bằng tốt-nghiệp : 3 người đậu : Tăng-kim-Xũn, Ng.-thượng-Đài, Ng.-văn-Bảo.

Năm nay mở thêm 3 lớp 1re, 2e, 3e Années và Cours Supérieur.

Lớp nào cũng có ông Michel dạy khoa toán.

Ngày nhập trường : 3 Août 1931

PENSIONNAT

Khương-hữu-Phụng

VINHLONG

Học trò thi đậu năm 1931

1° Tiểu-học : cho thi 16 trò đậu trọn 16.

2° Sơ-học (certificat d'études primaires) : cho thi 20 trò đậu 15.

Tựu trường ngày 3 Août 1931 (20 tháng 6 Annam)

MANDAT CỦA AI ?

Một cái Mandat 3$00 série 003.797 số 109 mua tại nhà thơ Châu-đốc ngày 7 Juillet 1931 của một vị độc-giả (trong thơ không đề rõ tên) ở tại làng Mỹ đức (Châudốc). Vậy của ai mandat ấy, xin làm ơn cho biết.

N° 34 Tiểu-thuyết của « BƯỚC NHÀ NAM »

CHỮ TÌNH CHỮ HIẾU

Tác giả : VIÊN HOÀNH

HỒI THỨ NHỨT

Thất bại !

Ở trong phòng việc ông Hồ đại-Đồng đi ra, bởi không có việc gì khác nữa, nên Trương-thiệu-Nghĩ mới lại ngồi uống la-ve tại nhà hàng ở ngang cửa phòng giấy của ông Hồ đó.

Trong việc xếp đặc đã gần xong, bởi vậy lúc bấy giờ Thiệu-Nghĩ lấy làm khoan-khoái lắm. Nhớt là chàng nhớ lại cách mấy bữa trước, tới nhà Hiếu-Đức bồi thâm tình nết ông Hồ-đại-Đồng, bị chàng đuổi xô mang nhiết, ngày nay chàng trả được thù, phá tan được cái hạnh-phúc của người bạn cũ, chàng lại càng đắc chí hơn nữa.

Ai có dè đâu ở đời làm việc trớ trêu, khi cả ăn kiếm mà cũng có khi kiếm ăn cá như vầy ?

Thiệu-Nghĩ ngồi hớp từ hớp rượu, mà trong lòng cứ toan tính kế quỉ mưu thần để hãm hại Hiếu Đức và lung lạc ông Hồ mãi. Trong lúc nửa mừng nửa vui ấy, chàng bỗng thấy có một cái xe hơi cũng kiểu lại đậu trước tòa báo ông Hồ, kế Tố-Quyên bước ra mà đi thẳng vô nhà báo, không có ý nhìn không ngó thấy Thiệu-Nghĩ đang ngồi uống rượu. Thiệu-Nghĩ nói

— Ta muốn biết coi chuyện nầy ông Hồ ông nói làm sao với con gái ông cho biết. Thiệt bây quá, chớ chi hồi nầy ta ăn lại trong ấy, thì bây giờ ta đã được lóng nghe câu chuyện của hai cha con lão-già nầy rồi.

Thiệu-Nghĩ lấy làm tức tối về sự ra sớm ấy, nên quyết ngồi đợi Tố-Quyên ra coi nàng vui buồn thế nào.

Cách nửa giờ sau, Tố-Quyên đi ra, gương mặt tươi tỉnh như thường, Thiệu-Nghĩ rất lấy làm lạ, có lẽ nào ông Hồ cho nàng hay việc ông tử hôn với Hiếu-Đức, bắt chàng phải tuyệt giao tuyệt tình với Hiếu Đức, mà nàng lại tỉnh tỉnh được như vầy ? Ông Hồ có nói với ta rằng nàng thương yêu Hiếu-Đức lắm, khó mà ép buộc nàng phải tử hôn với Hiếu Đức, sao coi nàng không có vẻ gì buồn rầu đau đớn hết vậy ?

Ông Hồ chưa tỏ việc ấy cho nàng biết chăng ? Hay là ông tỏ nhà báo đồng tình thế nào. Ngồi rồi, song đàn bà nơn lòng nhẹ dạ, một lát, kế thấy cái xe hơi hồi nầy bây giờ nàng đã bắt thương Hiếu-Đức, trở lại mà chiều cố đến ta thảo mỗi hồi, mới nói thầm đây chăng ? Nghĩ tới đó, Thiệu-Nghĩ lại mừng, nên uống một hơi cạn ly rượu, kế thấy Tố-Quyên lên xe đi mất.

Thiệu-Nghĩ bèn kêu bồi bảo tính tiền. Trả tiền xong vừa mới đi ra, kế thấy Hiếu-Đức ngồi xe kéo lại tới nữa. Thiệu-Nghĩ liền ẩn mặt, không cho Hiếu-Đức thấy, và hỏi thầm trong bụng :

— Sao lạ vậy kìa ! Tụi nầy nó làm giống gì mà đứa ra đứa vô lộn xộn lăn xăn như vậy kìa ? Hay có lẽ mới xảy ra việc gì nữa đây chăng ? Nếu có xảy ra việc gì, tức là bất lợi cho ta lắm.

Thiệu-Nghĩ muốn đi theo Hiếu-Đức vô nhà báo coi ông Hồ nói chuyện gì với Hiếu-Đức, song chàng nghĩ lại, vô đó chưa chắc có ích lợi gì, nhưng gây gổ rầy rà với nhau lại là phần chắc. Nghĩ như vậy, chàng bèn trở chỗ cũ mà ngồi để rình coi bàn nàng bắt chăng ? Hay là ông tỏ nhà báo đồng tình thế nào. Ngồi rồi, song đàn bà nơn lòng nhẹ dạ, một lát, kế thấy cái xe hơi hồi nầy bây giờ nàng đã bắt thương Hiếu-Đức, trở lại mà chiều cố đến ta thảo mỗi hồi, mới nói thầm

— Ta ca khải hoàn sớm quá. Cặp oan ương ấy bữa nay nó hội-đàm trước mặt ông Hồ, thì mấy đời ông biểu nó tuyệt giao đoạn tình với nhau cho được ?

Một lát sau Thiệu-Nghĩ còn giận sôi mặt trào gan lên nữa. Chàng thấy cặp ấy ở trong nhà báo đi ra, cùng lên xe hơi ngồi chung với nhau đi đâu không biết, chàng tức quá, nên vỗ tay xuống bàn rồi nói :

— Thôi, còn mốc xi gì mà kể ! Cái chuyện tử hôn, chắc là đã bất thành rồi ! Thiệt khốn nạn bất sức. Ta nghĩ ông Hồ là người lớn, mà ăn nói không chắc lời một chút nào hết. Hồi nầy ông biểu ta thôi về đi, và ông hứa chắc rằng để gặp Hiếu Đức ông sẽ bày tỏ mọi việc bất lợi của nó ra cho nó biết, mà bây giờ ông có nói mốc gì đâu ?

Gặt đầu mấy cái, Thiệu-Nghĩ lại nói :

— Chắc là lão già nầy đã tìm được kế gì để lật ta rồi, nên mới làm như vậy. Nhưng không ta đã để gì buông tha lão ra hay sao ?

Thiệu-Nghĩ tuy nói như vậy, song nó không phải là đứa can-đảm và nhẫn-nại, nên có lúc muốn bỏ phế hết mọi việc, song tình bỏ rồi lại tiếc, miếng mồi ngon đã gần vào tới miệng, có lẽ nào lại bỏ hay sao.

Đánh bạo, chàng đi đại vào nhà báo, lại cái phòng trống ở gần bên phòng làm việc của ông Hồ mà ngồi chờ.

Khi cặp thiếu niên đi ra rồi, ông Hồ ngồi chống tay lên cằm mà suy nghĩ, lấy làm chua xót lắm.

Hi-sanh cái ái-tình, cái hạnh phước của con, để bảo toàn cho danh dự, cho sự nghiệp của ông ; hay là hi-sanh danh dự, sự nghiệp của ông mà bảo toàn hạnh phúc cho Tố-Quyên, ấy là hai cái khó xử, ông còn đang cân phân lợi hại, chưa biết phải hi-sanh bớt ở một cái nào.

Ông Hồ tính phải dục huỗn cầu mua mới tiện. Ông tính để mở một lần chết cho dứt-khoát. Ông biết Thiệu-Nghĩ cần dùng tiền bạc hay cần dùng cái gì, chớ không có ý muốn làm rầy rà hay là gây gổ. Vả lại nếu chàng không chịu nhường nhịn một đôi điều, để cho ông phải tức giận mà quyên sinh, thì khi ông chết rồi, dầu cho chàng có trăm ngàn cái biện lại như thế, cũng không xao cay gì Tố-Quyên được xu nhỏ.

Ông đang suy nghĩ như vậy, thì lại bỗng có lon-ton vào báo tin có Thiệu-Nghĩ đứng chờ ngoài cửa.

SAIGON — IMPRIMERIE THANH-THI-MAU, 3 & 7 RUE DE REIMS

Le Gérant : NGUYEN-VAN-SAM

MAU